


TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ
DERNEKLERİ FEDERASYONU

# 2020 DIŞ TİCARET
## VERİLERİ

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# GENEL VERİLER

YILLIK İHRACAT **20,74** mlr $
BİRİM İHRACAT DEĞERİ **1.019** $/TON

YILLIK İTHALAT **16,1** mlr $
BİRİM İTHALAT DEĞERİ **498** $/TON

## DIŞ TİCARET DENGESİ 4,64 mlr $



Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Dış Ticaret Verileri baz alınarak Agrimetre tarafından hazırlanan TGDF Dijital Veri Paneli'ne göre 2020 yılında tarım, gıda ve içecek sektörü 20,7 milyar dolar ihracat, 16,1 milyar dolar ithalat gerçekleştirdi.

01 ile 24 fasılları arasındaki tüm GTIP kalemleri ile 29. ve 35. fasıllardan seçili ürünlerin dahil edildiği hesaplamalara göre, 2020 yılında sektörün dış ticaret dengesi, önceki yılın aynı dönemine kıyasla %12,1 artarak 4,6 milyar dolar oldu.

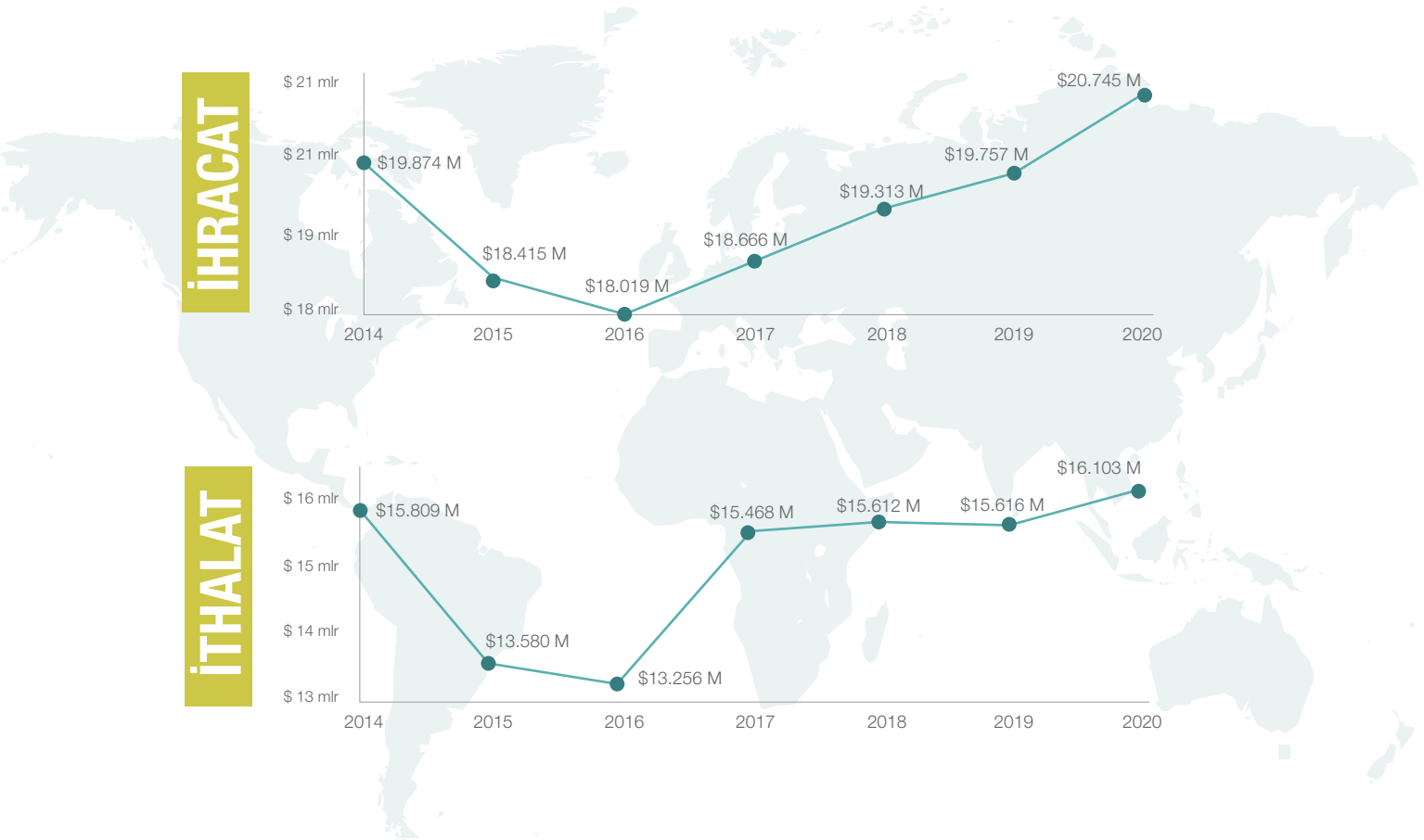
Genel Ticaret Sistemi (GTS) temel alarak yayınlanan dış ticaret verilerine göre ihracat 2020 yılında önceki yıla göre %5 oranında artarak 20,7 milyar dolar, ithalat %3,1 artarak 16,1 milyar dolara ulaştı. 2020'nin ilk 6 ayında ithalat önceki yılın aynı dönemine göre %7,6 oranında artış göstermişti. Sonraki aylarda ithalat yavaşlamış, 2020'nin ilk 11 ayındaki ithalat, önceki yılın aynı ayına göre %1 yüksek seviyede kaydedilmişti. Ancak Aralık ayında ithalattaki büyük artış, yıl genelindeki verilere önemli etki etti.

Veriler yıllara göre incelendiğinde, 2014 yılında neredeyse 20 milyar dolar seviyesini yakalayan ihracatın 2 yıl üst üste düşerek 2016 yılında 18 milyar dolar seviyesine indiği görülmektedir. Bunun devamında ise ihracat her yıl istikrarlı bir şekilde artarak 2020 yılında 20 milyar seviyesini aşmıştır.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# GENEL VERİLER




2015 yılında 15,8 milyar dolar seviyesinde olan ithalat, 2 yıl üst üste düşerek 2016 yılında 13,3 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2017 yılında önemli bir artışla 15,5 milyar dolara yükselen ithalat, 2017 ve 2018 yıllarında 15,6 milyar dolar ile yatay bir seyir takip etmiş, 2020 yılında 16,1 milyar dolara yükselmiştir.

2014 – 2020 yıllarındaki ihracat ve ithalat, 2016'ya kadar düşüş, 2020'ye kadar artış trendi izleyerek benzer bir şablon sergilemiştir.

### Dış Ticaret Dengesi

Kasım ve Aralık aylarındaki aylık ithalatta kaydedilen önemli ve yıl ortalamasının üzerine artışlar (sırasıyla %9,4 ve %24,9) dikkat çekerken, dış ticaret dengesini yılın önceki aylarına kıyasla daha düşük bir seviyeye çekti.

2020 yılında sektörün dış ticaret dengesi önceki yıla göre %12,1 artarak 4,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.

2020'nin ilk 7 ayında sektörün dış ticaret dengesi önceki yılın aynı dönemine göre %11,6 artışla 2,1 milyar dolara yükselmiş, 10. ay itibariyle önceki yılın aynı dönemine kıyasla %26,4'lük önemli bir artışla 3,8 milyar dolara ulaşmıştı. 2020'nin ilk 11 ayında ise önceki yılın aynı dönemine kıyasla %16'lık önemli bir artışla 4,26 milyar dolara yükselmişti. Yaz aylarında artan tarımsal üretimle hızla yükselen dış ticaret dengesinin yıl sonuna doğru azalması dikkat çekti.

İhracat birim değeri 2020 yılında bir önceki yıla kıyasla %3,7'lik bir artışla 1.019 dolar/ton, ithalat birim değeri %5,7'lik bir artışla 498 dolar/ton olarak gerçekleşti.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

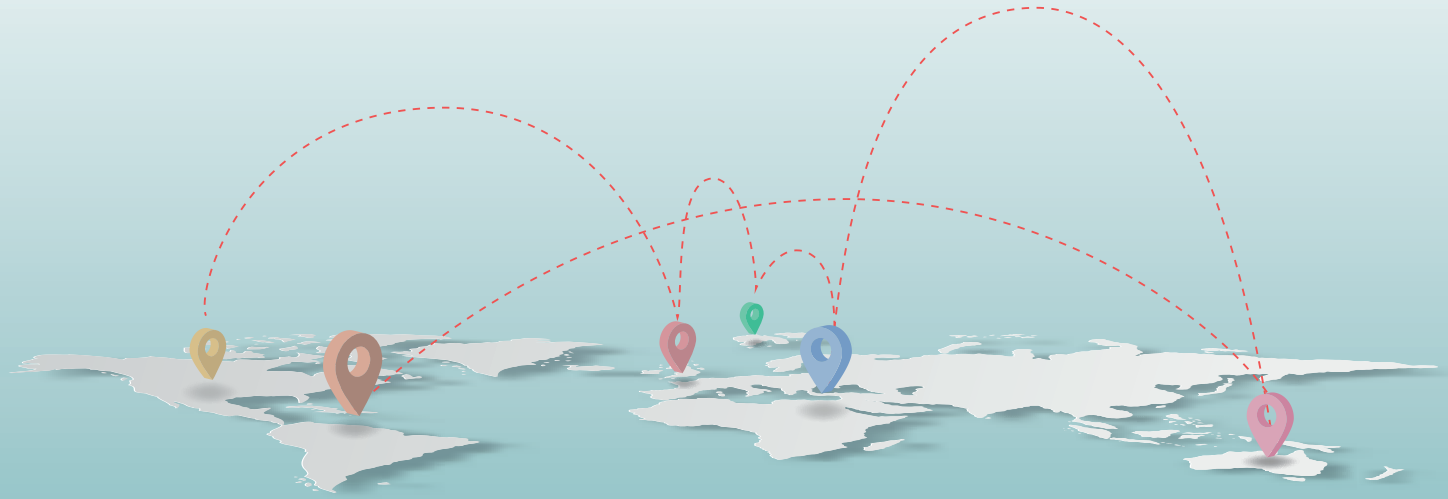
# ÜRÜNLER BAZINDA DIŞ TİCARET

## KALEM BAZINDA İHRACAT

| | |
|---|---|
| FINDIK İÇİ | $ 1,11 Mlr |
| BUĞDAY UNU | $ 0,97 Mlr |
| MAKARNA | $ 0,76 Mlr |

## KALEM BAZINDA İTHALAT

| | |
|---|---|
| BUĞDAY | $ 2,0 Mlr |
| SOYA FASULYESİ | $ 1,2 Mlr |
| AYÇİÇEĞİ, HAM | $ 0,7 Mlr |



2020 yılında ihracatta öne çıkan ürünler sırasıyla Fındık İçi (1,11 milyar dolar), Un (0,95 milyar dolar), Makarna (0,76 milyar dolar), Ayçiçeği Yağı (0,64 milyar dolar) ve Ambalajlı Fındık (0,60 milyar dolar) olurken bu ürünler toplam ihracatın yaklaşık %19,6'sını oluşturdu. Tek başına fındık ihracatı, Fındık İçi ve Ambalajlı Fındık kalemlerinde toplam ihracatın %8,2'sini oluşturdu.

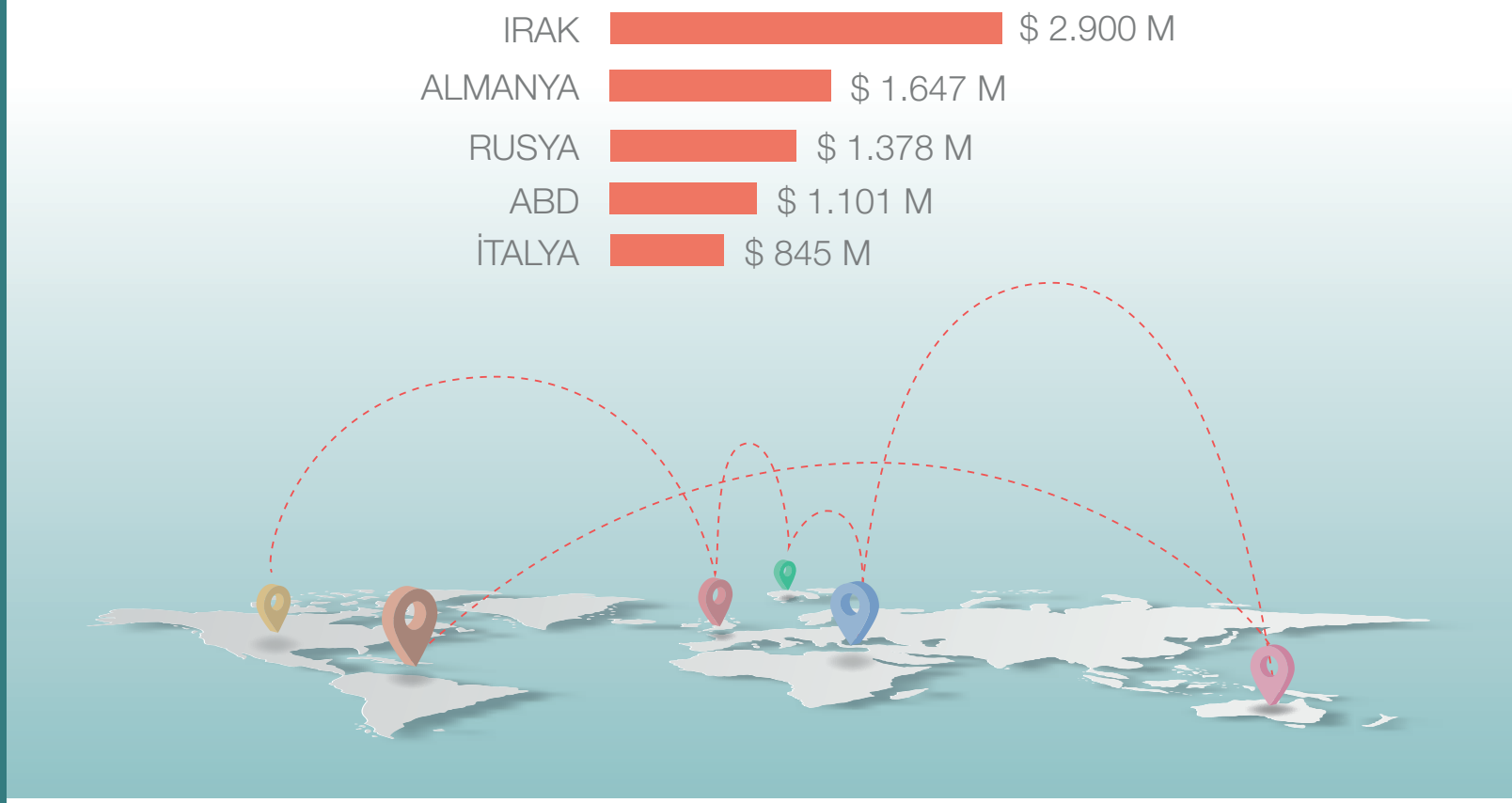
En çok ithal edilen ürünler ise sırasıyla Buğday (2 milyar dolar), Soya Fasulyesi (1,2 milyar dolar), Ayçiçeği Yağı (0,68 milyar dolar), Palm Yağı (0,5 milyar dolar) ve Diğer Hazır Gıdalar (0,49 milyar dolar) oldu. Bu 5 kalem, toplam ithalatın yaklaşık %30,2'sini, neredeyse 3'te 1'ini oluşturdu. Bu da ithalatın, ihracata kıyasla daha az üründe yoğunlaştığını gösterdi. Tek başına buğday ithalatı, toplam ithalatın %12,4'ünü oluşturdu.

Son dönemde fiyat artışları ile sıkça gündeme gelen Ayçiçek yağı, 678 milyon dolarlık ithalat ile yıl genelinde en fazla ithal edilen 3. ürün olurken, yalnızca Aralık 2020'de 100,4 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 2020 yılı genelinde ayçiçek yağı ithalatı, toplam ithalatın %4,2'sini oluşturdu.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# ÜLKELER BAZINDA İHRACAT




2020 yılında dış ticaret verileri ülkeler bazında incelendiğinde 207 ülkeye ihracat yapıldığı görülmektedir. En çok ihracat yaptığımız 5 ülke Irak (2,9 milyar dolar), Almanya (1,6 milyar dolar), Rusya (1,4 milyon dolar), ABD (1,1 milyar dolar) ve İtalya (0,8 milyar dolar) şeklinde sıralandı. Bu 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatımızın %38'ini oluşturdu.

En çok ihracat yapılan 3 ülkeye göre en çok ihraç ettiğimiz ürünler şu şekilde sıralandı:

- Irak'a yapılan ihracatta (0,44 milyar dolar), tavuk eti (0,24 milyar dolar), gofret ve waffle (0,13 milyar dolar)

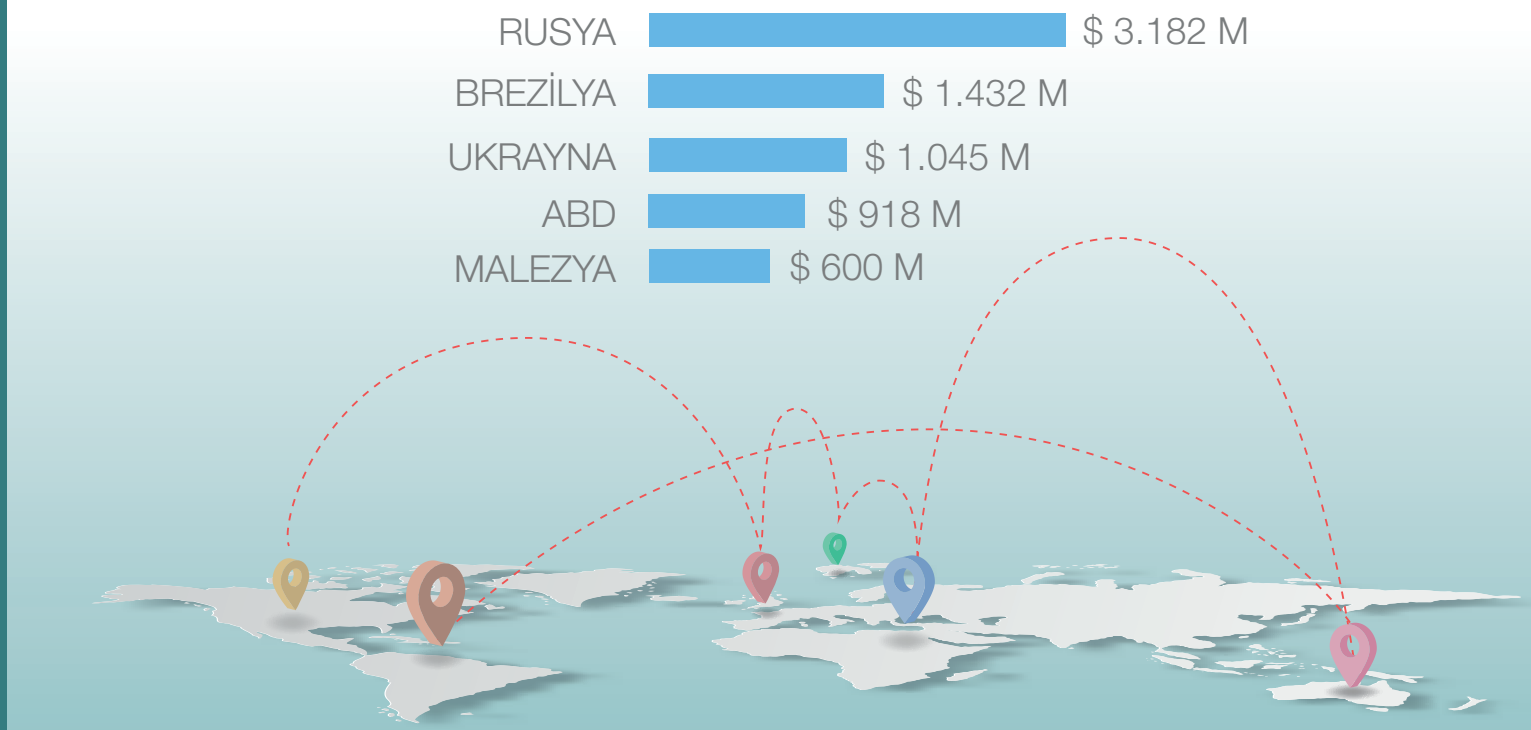
- Almanya'ya yapılan ihracatta ambalajlı fındık (0,19 milyar dolar), fındık içi (0,18 milyar dolar) ve kiraz (0,09 milyar dolar)

- Rusya'ya yapılan ihracatta mandalina (0,22 milyar dolar), şeftali (0,12 milyar dolar) ve üzüm (0,09 milyar dolar)

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# ÜLKELER BAZINDA İTHALAT




2020 yılında dış ticaret verileri ülkeler bazında incelendiğinde 173 ülkeden ithalat yapıldığı görülmektedir. Ülke bazında ithalat verileri incelendiğinde, 2020 yılında en fazla ithalat yaptığımız ülkeler Rusya (3,2 milyar dolar), Brezilya (1,4 milyar dolar), Ukrayna (1 milyar dolar), ABD (0,9 milyar dolar) ve Malezya (0,6 milyar dolar) oldu. Rusya, Brezilya, Ukrayna, ABD ve Malezya'dan yapılan ithalat, toplam ithalatın %44,6'sını oluşturdu.

Yılın ilk 7 ayında Ukrayna en çok ithalat yaptığımız 3. ülkeyken, Ağustos – Eylül döneminde 4. sıraya gerilemiş, yerini ABD'de kaptırmıştı. Kasım ayında Ukrayna tekrar 3. sıraya yükseldi ve yıl genelinde de bu pozisyonunu korudu.

En çok ithalat yapılan 3 ülkeye göre en çok ithal ettiğimiz ürünler şu şekilde sıralandı:

- Rusya'dan yapılan ithalatta öne çıkan ürünler buğday (1,5 milyar dolar), ayçiçeği yağı (0,5 milyar dolar) ve ayçiçeği (0,3 milyar dolar)

- Brezilya'dan yapılan ithalatta soya fasulyesi (0,82 milyar dolar), kahve (0,15 milyar dolar), tütün (0,13 milyar dolar)

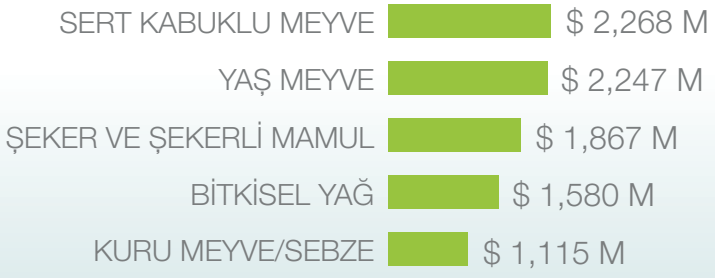
- Ukrayna'dan yapılan ithalatta soya fasulyesi (0,28 milyar dolar), buğday (0,25 milyar dolar) ve dane mısır (0,12 milyar dolar)

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

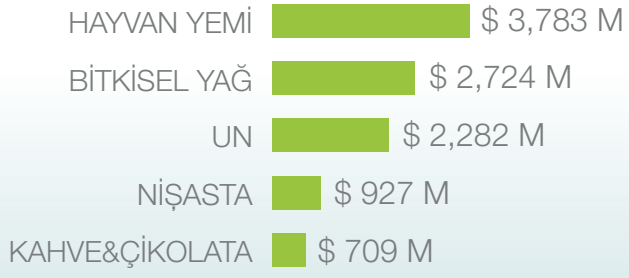
2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

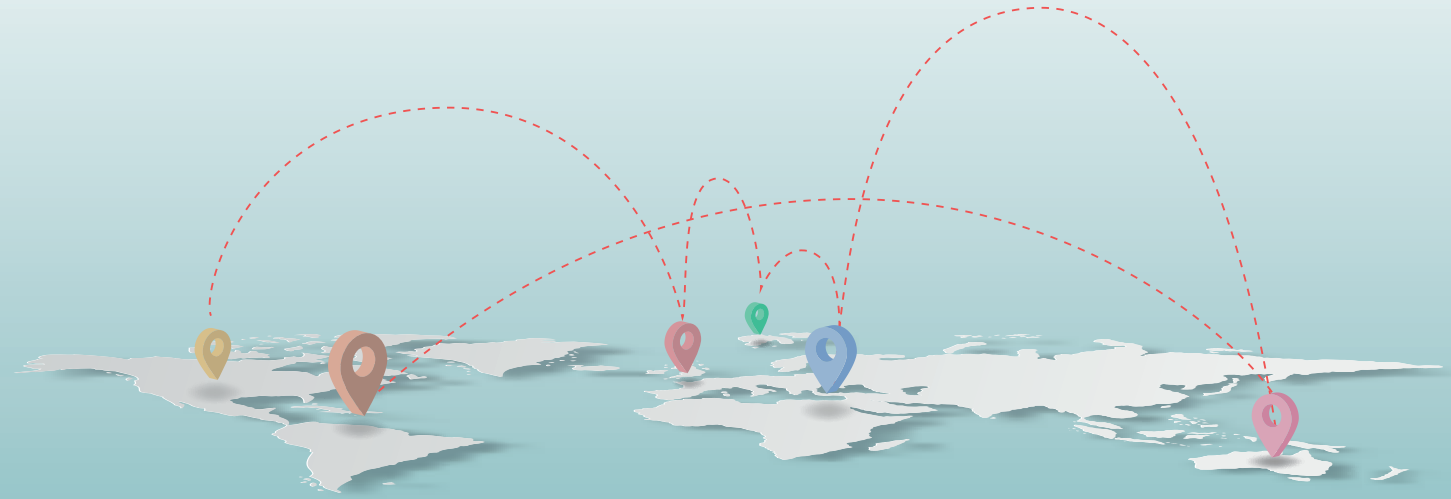
# SEKTÖRLER BAZINDA DIŞ TİCARET

## SEKTÖR BAZINDA İHRACAT




## SEKTÖR BAZINDA İTHALAT



2020 yılı dış ticaret verileri sektörlere göre incelendiğinde Sert Kabuklu Meyveler (2,3 milyar dolar), Yaş Meyve (2,2 milyar dolar), Şeker ve Şekerli Mamuller (1,9 milyar dolar), Bitkisel Yağ (1,6 milyar dolar) ve Kuru Meyve/Sebze (1,1 milyar dolar) Sektörleri en fazla ihracat yapan sektörler olarak sıralandı. Toplam ihracatın %43,8'i bu 5 sektör tarafından gerçekleştirildi.

Hayvan Yemi (3,8 milyar dolar), Bitkisel Yağ (2,7 milyar dolar), Un (2,3 milyar dolar), Nişasta (0,9 milyar dolar) ve Kakao-Çikolata (0,7 milyar dolar) sektörleri ise aynı dönemde en çok ithalat yapan sektörler olarak sıralandı. Toplam ithalatın %64,8'i, yani neredeyse 3'te 2'si bu 5 sektör tarafından gerçekleştirildi. Bu oran, ithalatın az sayıda sektörde yoğunlaştığını gösterdi.

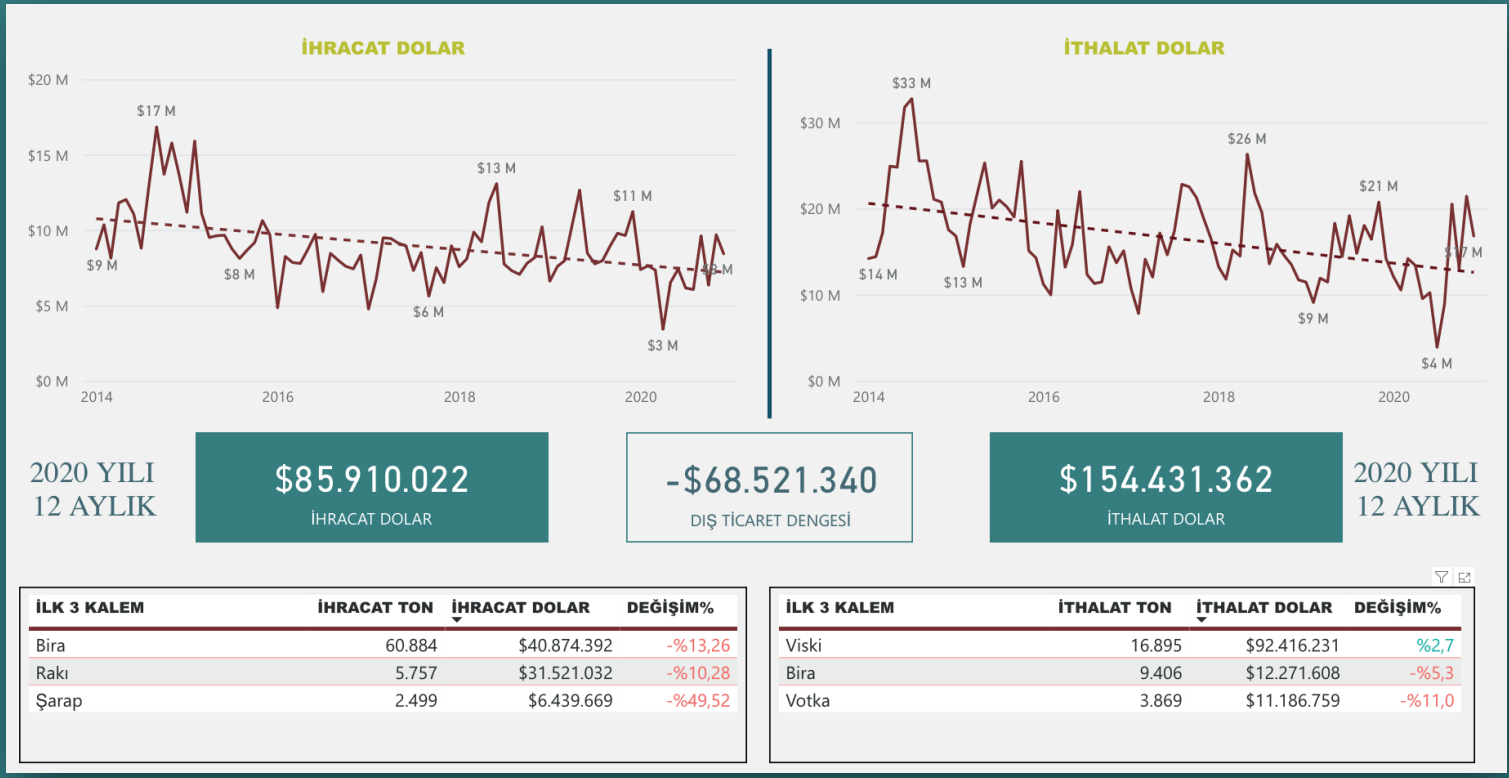
Tek başına Hayvan Yemi Sektörü, 3,8 milyar dolarlık hacim ile toplam ithalatın %23,5'ini, yani neredeyse 4'te 1'ini oluşturdu.

Fiyat artışları ile gündemde yer bulan Bitkisel Yağ Sektörü ise 2,7 milyar dolarlık ithalat ile toplam ithalatın %17'sini oluşturdu. Küresel piyasalardaki fiyatın Mayıs 2020 – Ocak 2021 döneminde neredeyse 2 katına çıkması, ithalata bağlı bu sektörde ülke içi fiyatların artmasıyla sonuçlandı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ
DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# ALKOLLÜ İÇECEK SEKTÖRÜ




| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Bira | 60.884 | $40.874.392 | -%13,26 |
| Rakı | 5.757 | $31.521.032 | -%10,28 |
| Şarap | 2.499 | $6.439.669 | -%49,52 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Viski | 16.895 | $92.416.231 | %2,7 |
| Bira | 9.406 | $12.271.608 | -%5,3 |
| Votka | 3.869 | $11.186.759 | -%11,0 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Alkollü İçkiler Sektöründe 85,9 milyon dolarlık ihracat, 154,4 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret açığı 68,5 milyon dolar olan sektör, net ithalatçı konumundadır. Alkollü İçecek Sektöründe tüketilen ürünlerin Türkiye'deki üretiminin sınırlı olması, tüketilen bazı ürünlerin yalnızca ithal edilmesi bu durumda etkilidir.

Sektördeki ihracat ve ithalatın, 2013 yılından beri devam eden düşüş trendi 2020 yılında da devam etti. Nisan 2020'de pandeminin etkisiyle son yılların en düşük aylık ihracatı gerçekleştirildi. Temmuz 2020'de ise 2013'ten bu yana en düşük aylık ithalat değeri kaydedildi.

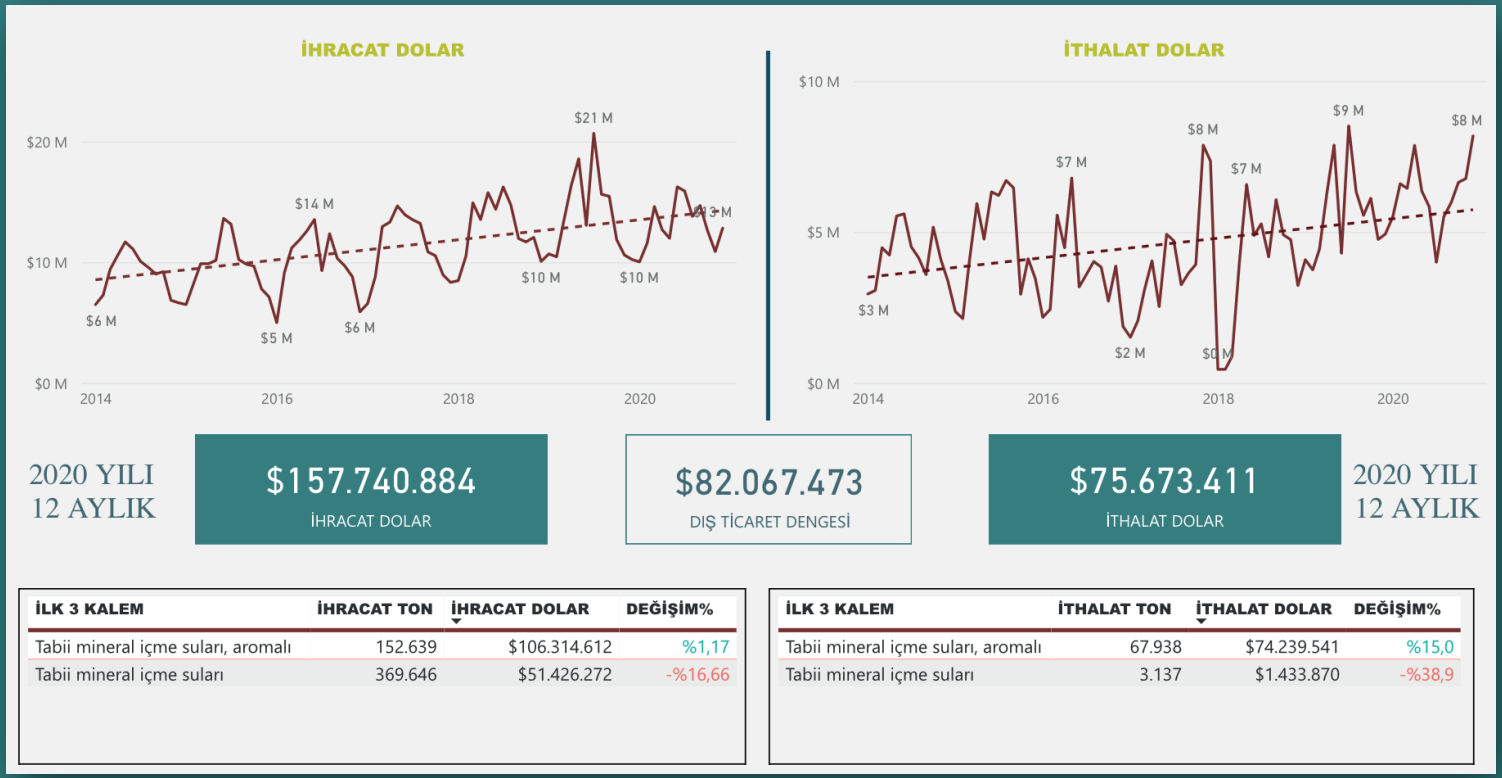
2020 yılında sektörde en fazla ihraç edilen 3 kalem ürün bira (40,8 milyon dolar), rakı (31,5 milyon dolar) ve şarap (6,4 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına kıyasla şarap ihracatı %49,5 geriledi. Coğrafi işareti Türkiye'de olan rakı ihracatı ise aynı dönemde %10,3 düştü.

2020 yılında en fazla ithal edilen ürünler viski (92,4 milyon dolar), bira (12,3 milyon dolar) ve votka (11,2 milyon dolar) olarak kayda geçti. 2019 yılına göre 2020 yılında votka ithalatı %11 geriledi, viski ithalatı %2,7 arttı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# AMBALAJLI SU SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$157.740.884**
İHRACAT DOLAR

**$82.067.473**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$75.673.411**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Tabii mineral içme suları, aromalı | 152.639 | $106.314.612 | %1,17 |
| Tabii mineral içme suları | 369.646 | $51.426.272 | -%16,66 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Tabii mineral içme suları, aromalı | 67.938 | $74.239.541 | %15,0 |
| Tabii mineral içme suları | 3.137 | $1.433.870 | -%38,9 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Ambalajlı Su Sektöründe 157,7 milyon dolarlık ihracat, 75,7 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 82,1 milyon dolar olan sektör, net ihracatçı konumundadır.

Sektördeki ihracat ve ithalatın, 2013 yılından beri devam eden yükseliş trendi 2020 yılında da devam etti. 2019 Temmuz ayında, son yılların en yüksek aylık ihracatı (20,7 milyon dolar) gerçekleştirildi.

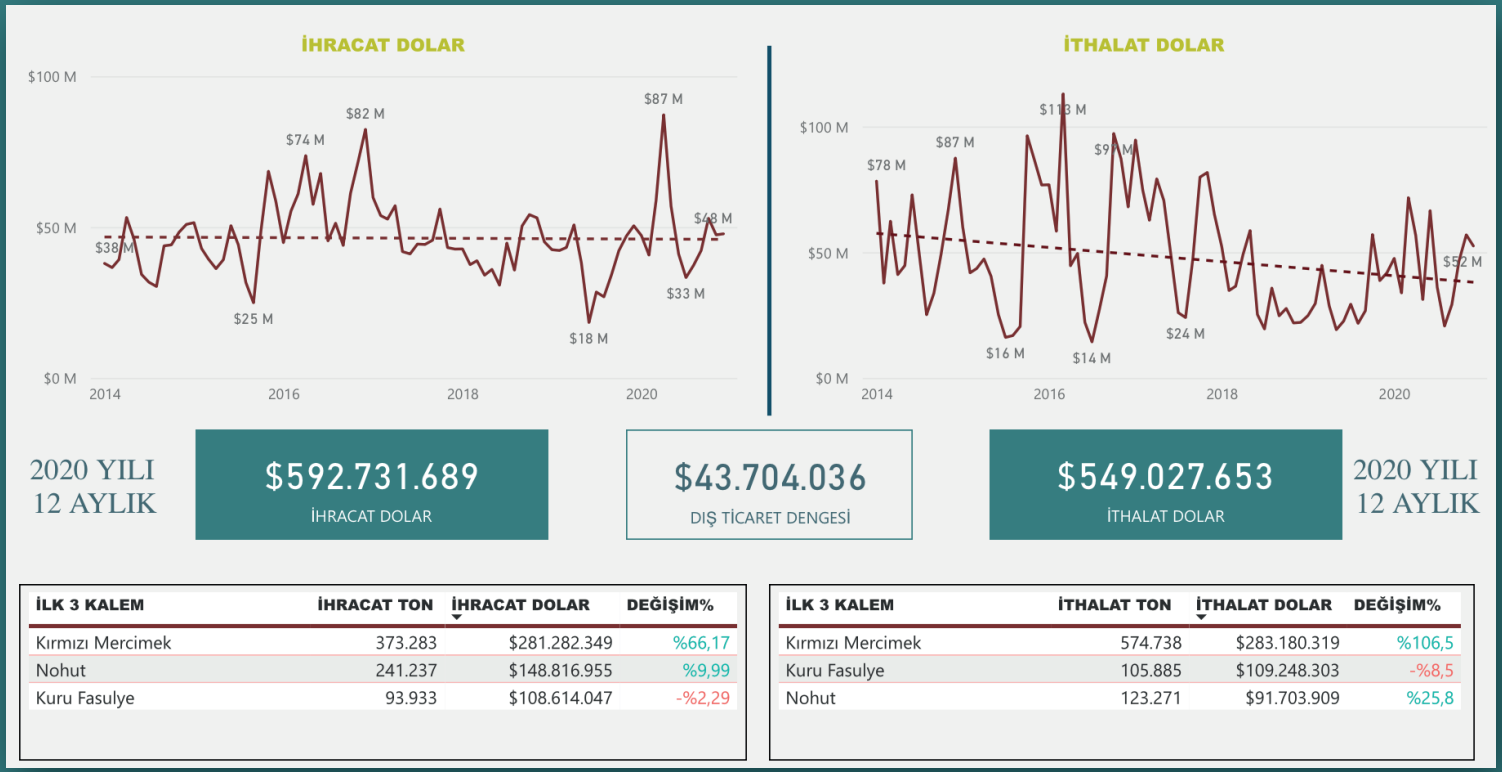
2020 yılında sektörde en fazla ihraç edilen 2 kalem ürün aromalı tabii mineralli içme suları (106,3 milyon dolar) ve tabii mineralli içme suları (51,4 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına göre aromalı tabii mineralli içme suları ihracatı %1,2 artarken, tabii mineralli içme suları ihracatı %16,7 geriledi.

Sektörde 2020 yılında en fazla ithal edilen ürünler 74,2 milyon dolar ile aromalı tabii mineralli içme suları ve 1,4 milyon dolar ile tabii mineralli içme suları oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında aromalı tabii mineralli içme suları ithalatı %15 artarken, tabii mineralli içme suları ithalatı %39 düştü.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# BAKLİYAT SEKTÖRÜ




| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Kırmızı Mercimek | 373.283 | $281.282.349 | %66,17 |
| Nohut | 241.237 | $148.816.955 | %9,99 |
| Kuru Fasulye | 93.933 | $108.614.047 | -%2,29 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Kırmızı Mercimek | 574.738 | $283.180.319 | %106,5 |
| Kuru Fasulye | 105.885 | $109.248.303 | -%8,5 |
| Nohut | 123.271 | $91.703.909 | %25,8 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Baklagil sektöründe 592,7 milyon dolarlık ihracat, 549 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 43,7 milyon dolar olan sektör, net ihracatçı konumundadır.

Sektör ihracatında 2013 yılından beri yavaş da olsa devam eden yatay trend 2020 yılında da devam etti. İthalat için ise aynı dönemde düşüş trendi devam etti. 2020 Nisan ayında, son yılların en yüksek aylık ihracat değeri (87,2 milyon dolar) kaydedildi. İthalatta 2018 yılı ortasından 2019 yılı sonlarına kadar devam eden uzun dönem ortalamasının altında aylık ihracat rakamları, son dönemde ortalamada seyretti.

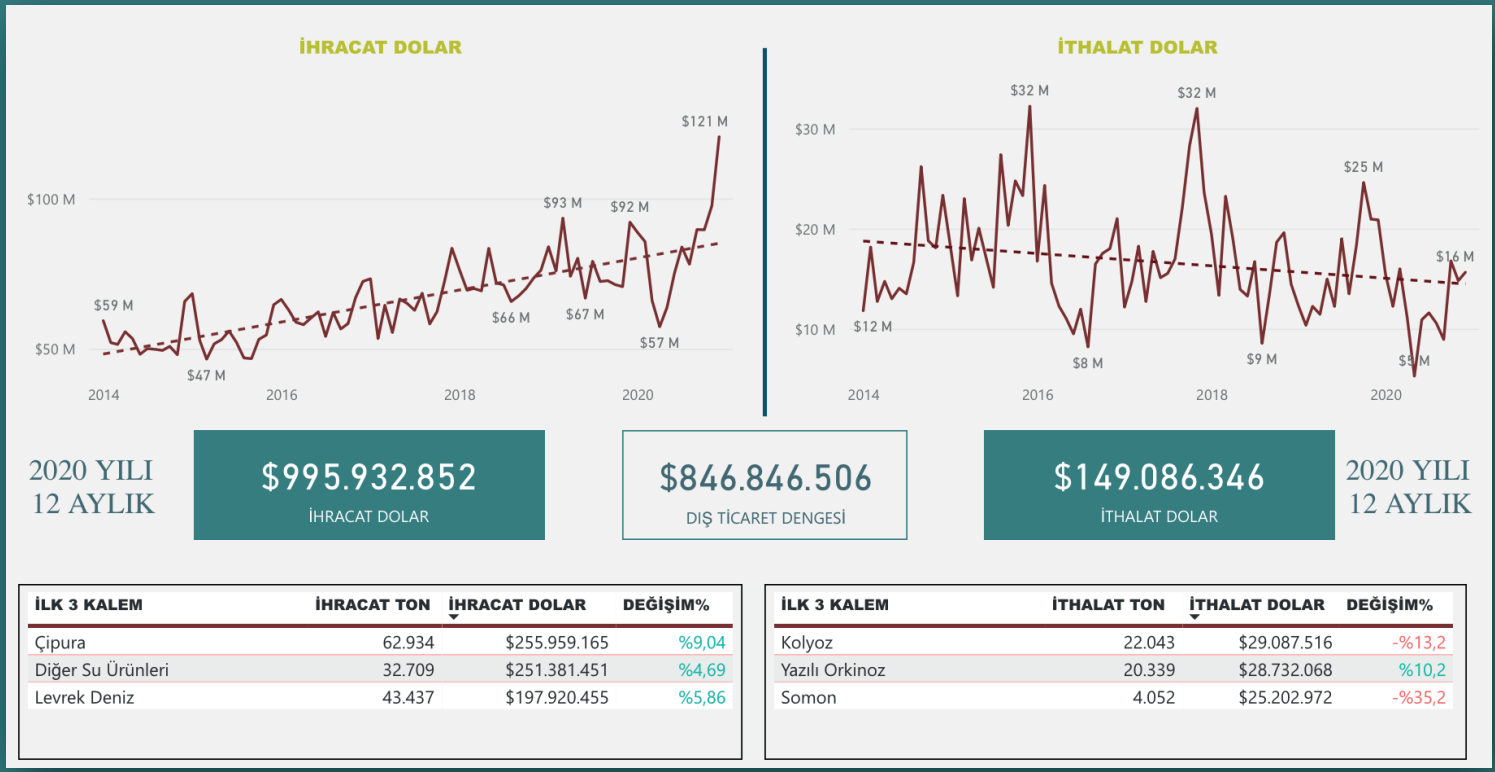
2020 yılında sektörde en fazla ihraç edilen 3 kalem kırmızı mercimek (281,3 milyon dolar), nohut (148,8 milyon dolar) ve kuru fasulye (108,6 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına göre kırmızı mercimek ihracatı %66,2, nohut ihracatı %10 artarken, kuru fasulye ihracatı %2,3 azaldı.

2020 yılında sektörde en fazla ithal edilen ürünler kırmızı mercimek (283,2 milyon dolar), kuru fasulye (109,2 milyon dolar) ve nohut (91,7 milyon dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında kırmızı mercimek ithalatı %106,5, nohut ithalatı %25,8 artarken, kuru fasulye ithalatı %8,5 geriledi.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# BALIKÇILIK ve SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$995.932.852**
İHRACAT DOLAR

**$846.846.506**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$149.086.346**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Çipura | 62.934 | $255.959.165 | %9,04 |
| Diğer Su Ürünleri | 32.709 | $251.381.451 | %4,69 |
| Levrek Deniz | 43.437 | $197.920.455 | %5,86 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Kolyoz | 22.043 | $29.087.516 | -%13,2 |
| Yazılı Orkinoz | 20.339 | $28.732.068 | %10,2 |
| Somon | 4.052 | $25.202.972 | -%35,2 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Balıkçılık ve Su Ürünleri sektöründe 995,9 milyon dolarlık ihracat, 149,1 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 846,8 milyon dolar olan sektör, net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından beri belirgin bir trend ile artan sektör ihracatı, 2020 yılında da arttı. İthalat ise aynı dönemde düşüş trendini sürdürdü. 2020 sonbahar döneminden itibaren ortalamanın üzerine çıkan ve 2020 Aralık ayında 120,6 milyon dolarlık ihracat yapan sektör, son dönemin en yüksek aylık ihracatını kaydetti. 2020 yılı Mayıs ayında ise 5,3 milyon dolar ile son yılların en düşük aylık ithalat değeri kaydedildi.

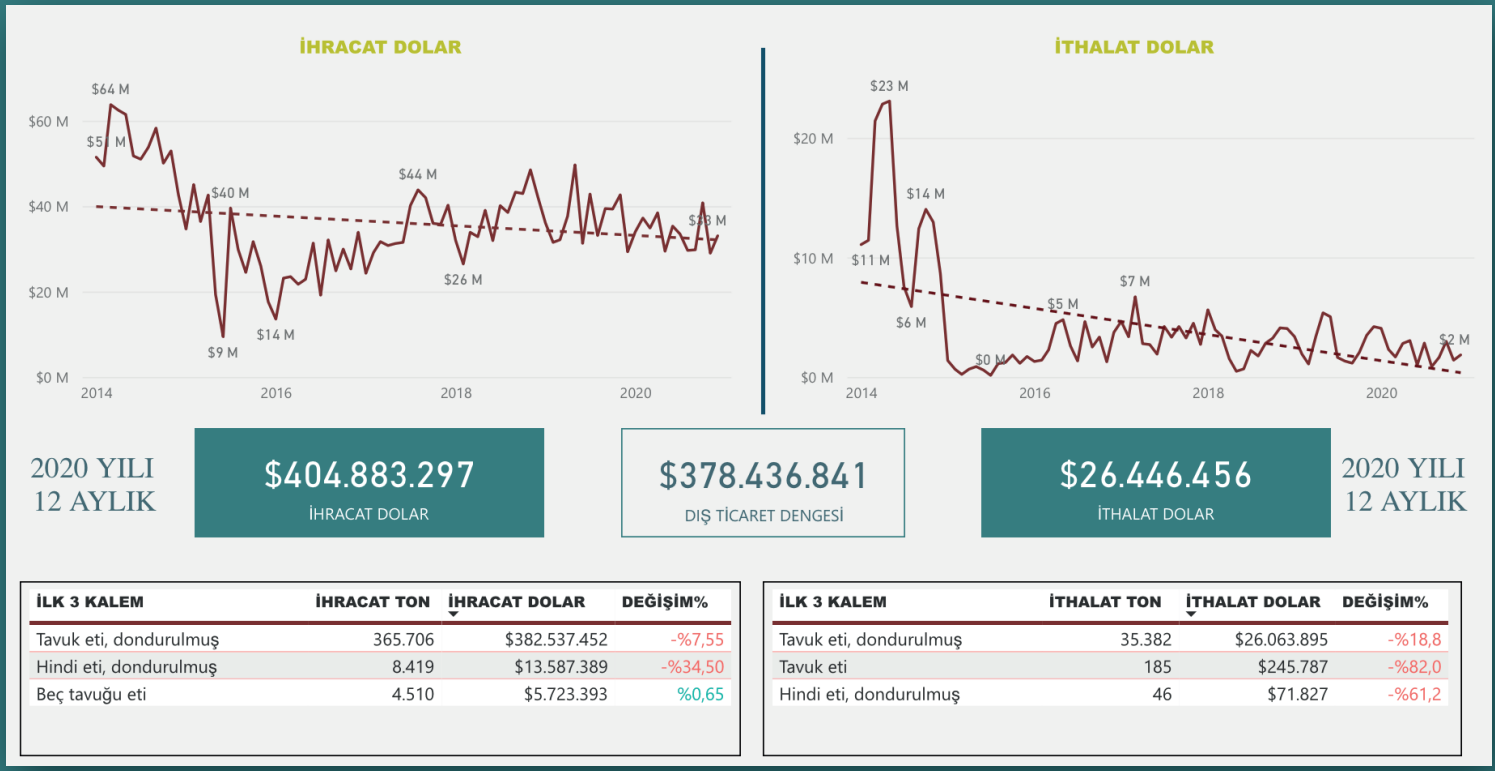
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem çipura (256 milyon dolar), diğer su ürünleri (251,4 milyon dolar) ve deniz levreği (197,9 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre çipura ihracatı %9, diğer su ürünleri ihracatı %4,7, deniz levreği ihracatı ise %5,9 arttı.

2020 yılında, en fazla ithal edilen 3 kalem kolyoz (29,1 milyon dolar), yazılı orkinoz (28,7 milyon dolar) ve somon (25,2 milyon dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında kolyoz ve somon ithalatı sırasıyla %13,2 ve %35,2 oranında gerilerken, yazılı orkinoz ithalatı %10,2 arttı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# BEYAZ ET SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$404.883.297**
İHRACAT DOLAR

**$378.436.841**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$26.446.456**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Tavuk eti, dondurulmuş | 365.706 | $382.537.452 | -%7,55 |
| Hindi eti, dondurulmuş | 8.419 | $13.587.389 | -%34,50 |
| Beç tavuğu eti | 4.510 | $5.723.393 | %0,65 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Tavuk eti, dondurulmuş | 35.382 | $26.063.895 | -%18,8 |
| Tavuk eti | 185 | $245.787 | -%82,0 |
| Hindi eti, dondurulmuş | 46 | $71.827 | -%61,2 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Beyaz Et sektöründe 404,9 milyon dolarlık ihracat, 26,4 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 378,4 milyon dolar olan ve ithalatın 15 katı ihracat yapılan sektör net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından bu yana, sektördeki ihracat ve ithalat düşüş trendinde olmakla birlikte, ithalattaki düşüş trendi daha belirgindir.

2013 sonrasındaki dönemin en yüksek aylık ihracat değeri (68,2 milyon dolar) Temmuz 2013'te gerçekleştirildi. 2015 yılının başından 2017 yılının ortalarına kadar geçen dönemde, ihracat uzun dönem ortalamasının altında seyretti. Sonraki dönemde ihracat uzun dönem ortalaması üzerinde devam etti. 2019 Mayıs ayında, son 4 – 5 yıllık dönemin en yüksek aylık ihracatı (49,7 milyon dolar) gerçekleştirildi.

2013 - 2014 yıllarında ortalamanın çok üzerinde seyreden, aylık bazda 24,8 milyon dolara kadar yükselen ithalat, 2015 yılı başından itibaren çok daha düşük seviyelere gerilemiştir ve aylık bazda 1 - 5 milyon dolar bandında dalgalanmaktadır.

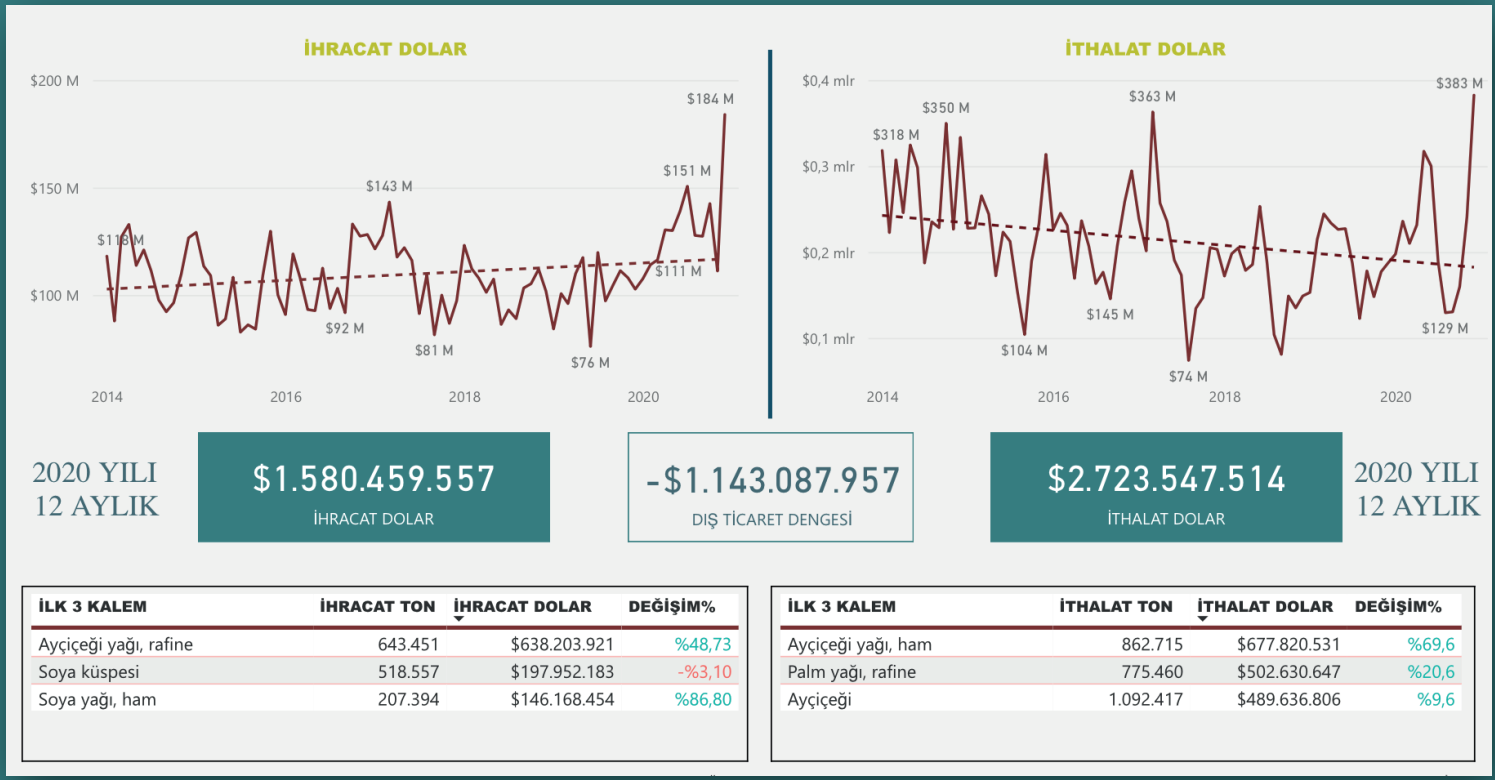
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem dondurulmuş tavuk eti (382,5 milyon dolar), dondurulmuş hindi eti (13,6 milyon dolar) ve beç tavuğu eti (5,7 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre dondurulmuş tavuk eti ihracatı %7,6, dondurulmuş hindi eti ihracatı %34,5 düştü, beç tavuğu ihracatı %0,65 arttı.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem dondurulmuş tavuk eti (26,1 milyon dolar), tavuk eti (245,8 bin dolar) ve hindi eti (71 bin dolar) oldu. İthalatın büyük oranda tek bir kalemden oluşması, diğer kalemlerin ithalatının çok düşük bir paya sahip olması dikkat çekti. Tavuk eti ithalatı 2020 yılında 2019 yılına göre %18,8 azaldı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# BİTKİSEL YAĞ SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$1.580.459.557**
İHRACAT DOLAR

**-$1.143.087.957**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$2.723.547.514**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Ayçiçeği yağı, rafine | 643.451 | $638.203.921 | %48,73 |
| Soya küspesi | 518.557 | $197.952.183 | -%3,10 |
| Soya yağı, ham | 207.394 | $146.168.454 | %86,80 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Ayçiçeği yağı, ham | 862.715 | $677.820.531 | %69,6 |
| Palm yağı, rafine | 775.460 | $502.630.647 | %20,6 |
| Ayçiçeği | 1.092.417 | $489.636.806 | %9,6 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Bitkisel Yağ sektöründe 1,6 milyar dolarlık ihracat, 2,7 milyar dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret açığı 1,1 milyar dolar olan sektör, net ithalatçı konumdadır.

Temel gıda ürünlerinden olan bitkisel yağda Türkiye'nin kendi ihtiyacına yetecek üretim yapmadığı, bu nedenle ihtiyacın bir kısmının ithalat yoluyla karşılandığı bilinmektedir.

2013 yılından bu yana, aylık dalgalanmalarla birlikte uzun dönem ihracat ortalaması yavaş da olsa artış trendi izledi. Son yılların açık ara en yüksek aylık ihracat değeri, 184 milyon dolar ile Aralık 2020'de kaydedildi.

İthalatın 2013 yılından bu yana bir düşüş trendi takip ettiği görülmektedir. İhracatta birçok yılda Eylül ayına doğru bir dip, öncesindeki dönemde ise artış eğitimi dikkat çekmektedir. Son yılların en büyük aylık ithalat değeri, 382,5 milyon dolar ile Aralık 2020'de kaydedildi. Aynı anda son yılların en büyük ihracat değerinin de kaydedilmesi, ithal edilen ürünün bir kısmının doğrudan ihracata gitmiş olabileceğini düşündürmektedir.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem rafine ayçiçek yağı (638,2 milyon dolar), soya küspesi (198 milyon dolar) ve ham soya yağı (146,2 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre rafine ayçiçek ihracatı %48,7, ham soya yağı ihracatı %86,6 artarken, soya küspesi ihracatı %3,1 azaldı.

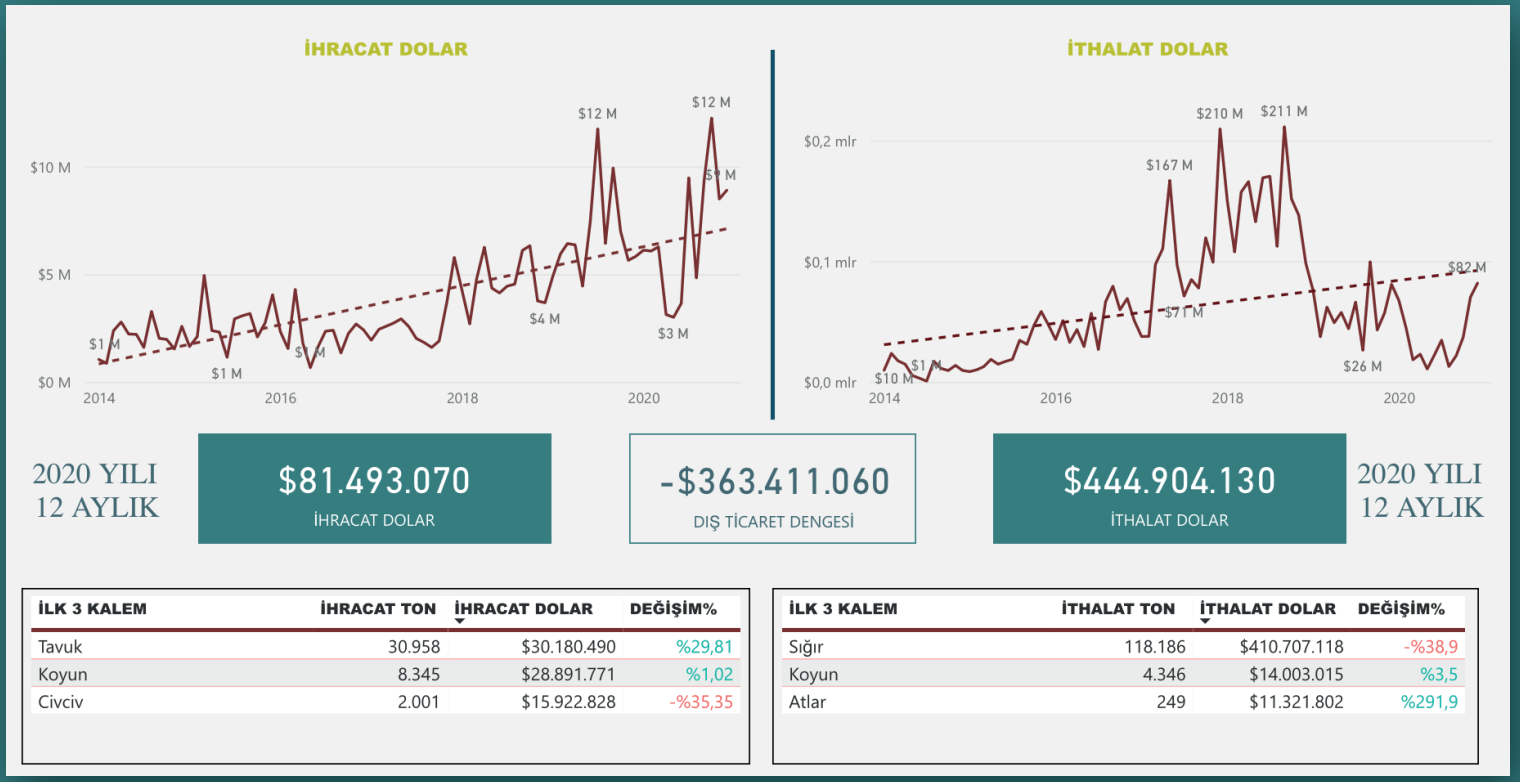
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem ham ayçiçek yağı (677,8 milyon dolar), rafine palm yağı (502,6 milyon dolar) ve ayçiçeğidir (489,6 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre ham ayçiçeği yağı ithalatı %69,6, rafine palm yağı ithalatı %20,6, ayçiçeği ithalatı %9,6 arttı.

Bu ithalat ve ihracat tablosuna bakıldığında, Türkiye'nin ayçiçek yağında hem ithalatçı hem ihracatçı olduğu, yurt içi ihtiyacın önemli bir bölümünü ithalat ile karşıladığı, soya ithal edip işledikten sonra ham soya yağı ve soya küspesi ihraç ettiği, palm yağında ithalatçı olduğu görülmektedir.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# CANLI HAYVAN SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$81.493.070**
İHRACAT DOLAR

**-$363.411.060**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$444.904.130**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Tavuk | 30.958 | $30.180.490 | %29,81 |
| Koyun | 8.345 | $28.891.771 | %1,02 |
| Civciv | 2.001 | $15.922.828 | -%35,35 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Sığır | 118.186 | $410.707.118 | -%38,9 |
| Koyun | 4.346 | $14.003.015 | %3,5 |
| Atlar | 249 | $11.321.802 | %291,9 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Canlı Hayvan sektöründe 81,5 milyon dolarlık ihracat, 444,9 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret açığı 363,4 milyon dolar olan sektör, net ithalatçı konumdadır.

2013 yılından bu yana ihracat artan bir trendi takip etti. Genel bir artış trendinin yanında geçmiş döneme kıyasla aylık dalgalanmaların arttığı ihracatta, son yılların en yüksek aylık değeri 12,2 milyon dolarla Ekim 2020'de kaydedildi.

İthalat 2013 yılından 2017'ye kadar olan dönemde düşük seyretti. Mart 2017'den itibaren ithalatta keskin bir yükseliş yaşandı ve yüksek ithalat seviyeleri 2019 yılı başına kadar devam etti. 2019 yılından itibaren ithalat, uzun dönem ortalamasının altında, 2017 - 2019 öncesine yakın seviyede seyretti. Burada, 2 yıllık bir dönem boyunca canlı hayvan ithalatında yoğun bir ithalat yapıldığı, 2019'den itibaren frene basıldığı görüldü.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem tavuk (30,2 milyon dolar), koyun (28,9 milyon dolar) ve civciv (15,9 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre tavuk ve koyun ihracatı sırasıyla %29,8 ve %1 oranında artarken, civciv ihracatında %35,4'lük bir düşüş kaydedildi.

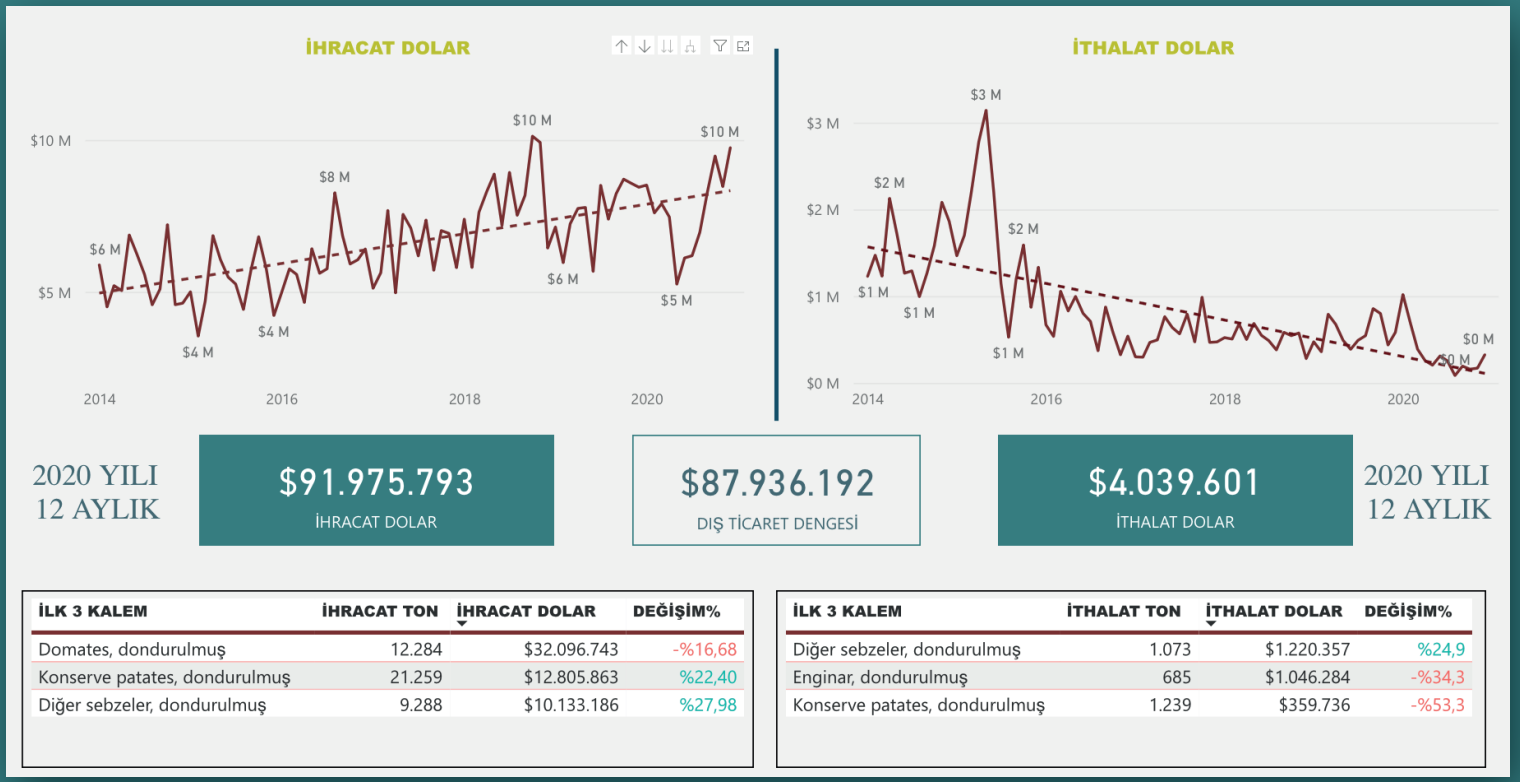
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem sığır (410,7 milyon dolar), koyun (14 milyon dolar) ve at (11,3 milyon dolar) oldu. Sığırda 410,7 milyonluk ithalata karşın, 4,5 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Bu tablodan, Türkiye'nin son yıllardaki düşüşe rağmen halen önemli miktarda sığır ithal ettiği, ülke içi ihtiyaca yönelik üretim açığı bulunduğu anlaşılmaktadır.

2020 yılında 2019 yılına göre sığır ithalatı %38,9 gerilerken, koyun ve at ithalatı sırasıyla %3,5 ve %291,9 oranında arttı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# DONDURULMUŞ SEBZE/MEYVE SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$91.975.793**
İHRACAT DOLAR

**$87.936.192**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$4.039.601**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Domates, dondurulmuş | 12.284 | $32.096.743 | -%16,68 |
| Konserve patates, dondurulmuş | 21.259 | $12.805.863 | %22,40 |
| Diğer sebzeler, dondurulmuş | 9.288 | $10.133.186 | %27,98 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Diğer sebzeler, dondurulmuş | 1.073 | $1.220.357 | %24,9 |
| Enginar, dondurulmuş | 685 | $1.046.284 | -%34,3 |
| Konserve patates, dondurulmuş | 1.239 | $359.736 | -%53,3 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Dondurulmuş Meyve/Sebze sektöründe 92 milyon dolarlık ihracat, 4 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret fazlası 88 milyon dolar olan ve ithalatın 23 katına yakın ihracat yapılan sektör net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından bu yana ihracat aylık dalgalanmalarla birlikte istikrarlı bir şekilde artış trendini takip etti. Bahsedilen dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri, 10,1 milyon dolarla Ekim 2018'de kaydedildi.

İthalatta ise 2013 yılından bu yana belirgin bir düşüş trendi söz konusudur. Mayıs 2015'de, bu dönemdeki en yüksek aylık ithalat rakamı (3,1 milyon dolar) kaydedilmiş, bunu izleyen dönemde keskin bir düşüş yaşanmış, aylık ihracat rakamları 1 milyon doların altında seyretmiştir.

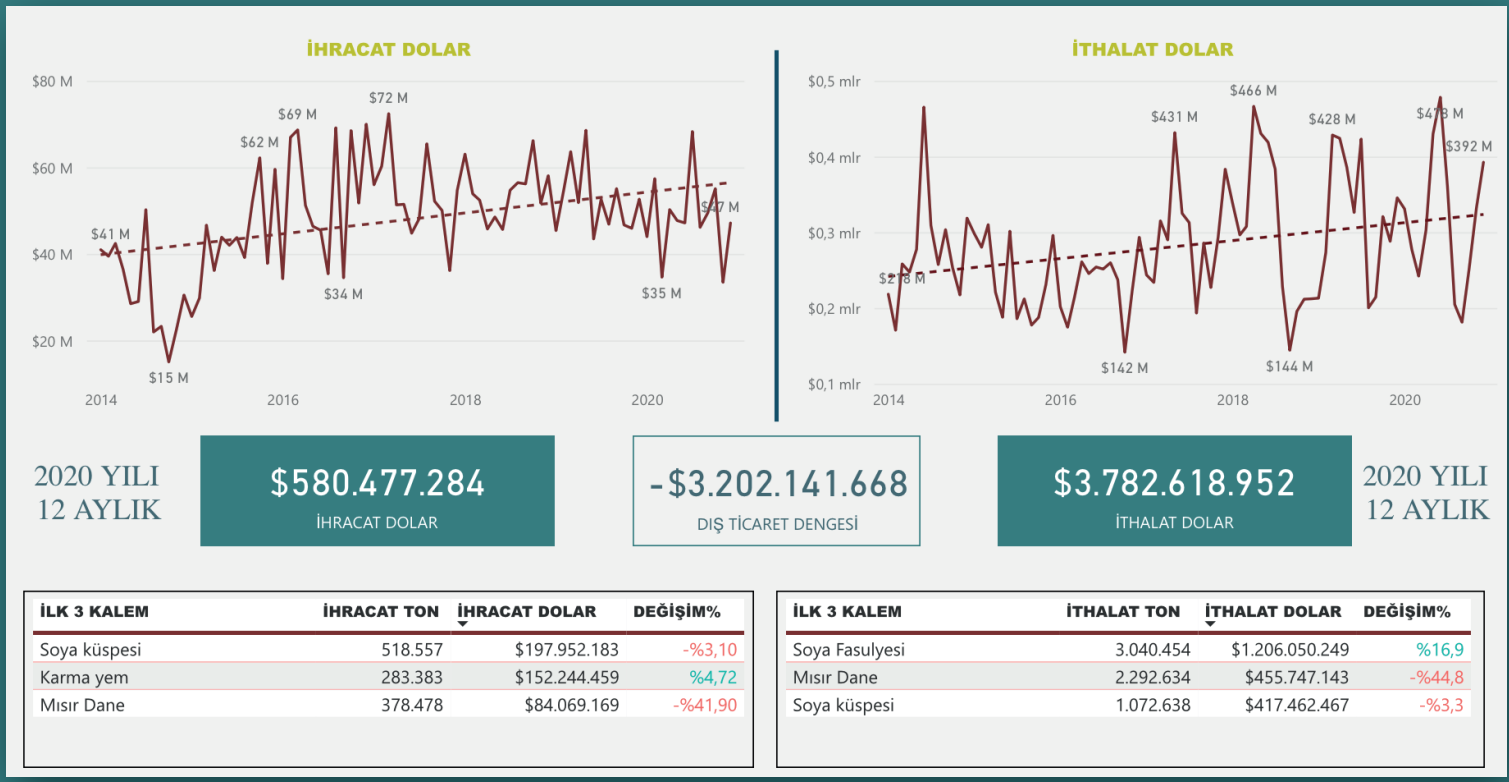
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem dondurulmuş domates (32,1 milyon dolar), dondurulmuş konserve patates (12,8 milyon dolar) ve dondurulmuş diğer sebzeler (10,1 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre dondurulmuş domates ihracatı %16,7 azalırken, dondurulmuş konserve patates ihracatı %22,4, dondurulmuş diğer sebzelerin ihracatı %28 arttı.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem dondurulmuş diğer sebzeler (1,2 milyon dolar), dondurulmuş enginar (1 milyon dolar) ve dondurulmuş konserve patates (0,3 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına göre dondurulmuş diğer sebzeler ithalatı %24,9 artarken, dondurulmuş enginar ithalatı %34,3, dondurulmuş konserve patates ithalatı %53,3 düştü.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# HAYVAN YEMİ SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$580.477.284**
İHRACAT DOLAR

**-$3.202.141.668**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$3.782.618.952**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Soya küspesi | 518.557 | $197.952.183 | -%3,10 |
| Karma yem | 283.383 | $152.244.459 | %4,72 |
| Mısır Dane | 378.478 | $84.069.169 | -%41,90 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Soya Fasulyesi | 3.040.454 | $1.206.050.249 | %16,9 |
| Mısır Dane | 2.292.634 | $455.747.143 | -%44,8 |
| Soya küspesi | 1.072.638 | $417.462.467 | -%3,3 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Hayvan Yemi sektöründe 580,5 milyon dolarlık ihracat, 3,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret açığı 3,2 milyar dolar olan ve ihracatın 6,5 katı ithalat yapılan sektör, net ithalatçı konumundadır.

2013 yılından 2019 yılı ortasına kadar ihracat aylık dalgalanmalarla birlikte belirgin bir artış trendi izlemiştir. 2019 yılı ortasından bu yana ise Temmuz 2020'deki istisnai artış dışında, düşüş trendine girmiştir. Mart 2017'de 72,4 milyon dolarlık aylık ihracat ile, 2013'ten günümüze olan dönemdeki en yüksek aylık ihracat seviyesine çıkıldı.

İthalat, 2013 yılından günümüze yavaş da olsa artış trendindedir. İthalatta dönemsel dalgalanmaların son yıllarda büyük olması dikkat çekicidir. 2013'ten günümüze en yüksek aylık ithalat değeri, Haziran 2020'de 478,1 milyon dolar ile kaydedilmiştir. Ekim 2016'da 141,5 milyon dolar ile anılan dönemdeki en düşük aylık ithalat yapılmıştır.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem soya küspesi (198 milyon dolar), karma yem (152,2 milyon dolar) ve dane mısır (84,1 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre soya küspesi ihracatı %3,1, dane mısır ihracatı %41,9 düşerken, karma yem ihracatı %4,7 arttı.

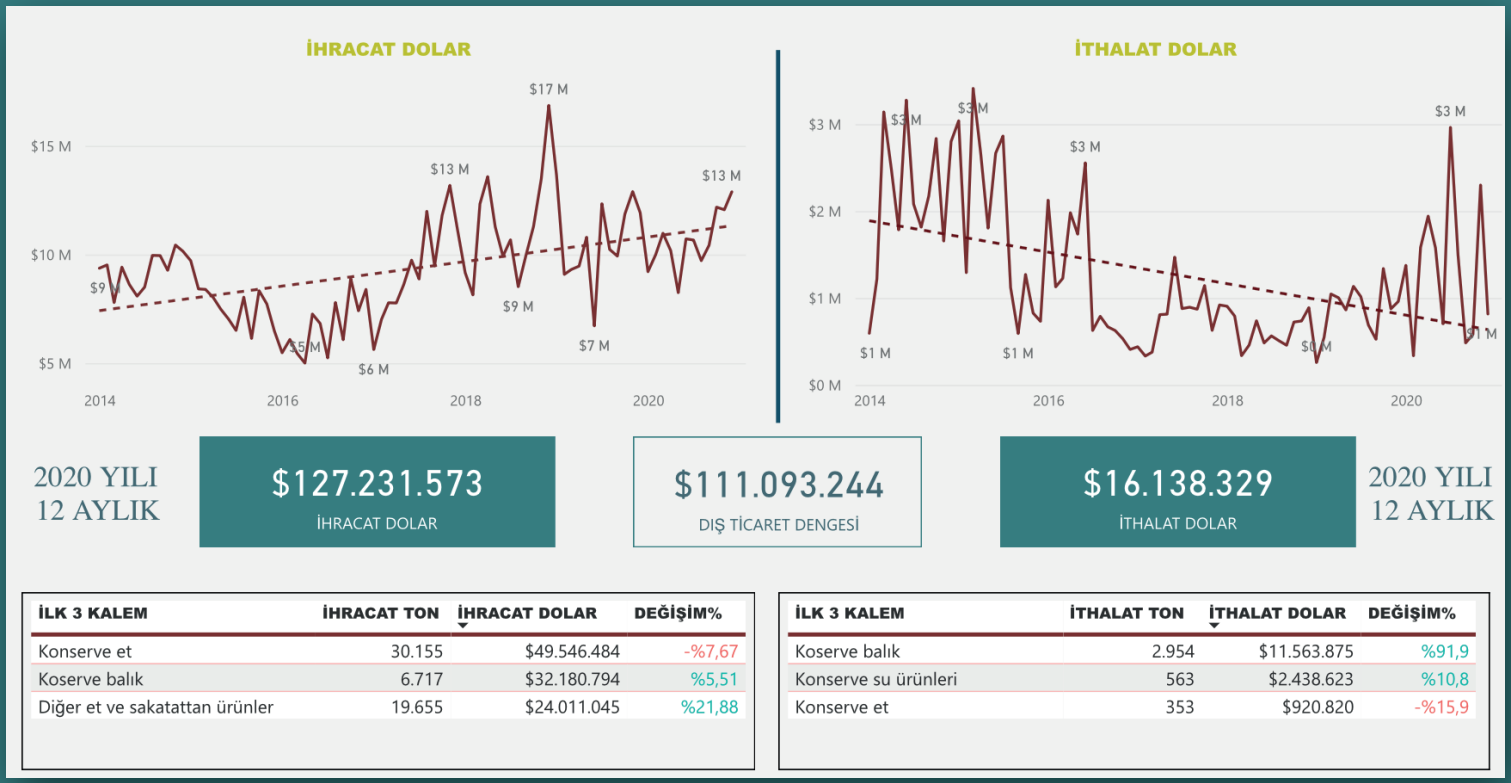
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem soya fasulyesi (1,2 milyar dolar), dane mısır (455,7 milyon dolar) ve soya küspesi (417,5 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına göre soya fasulyesi ithalatı %16,9 artarken, dane mısır ithalatı %44,8, soya küspesi ithalatı %3,3 azaldı.

Sektördeki dışa bağımlılık ve ithalat rakamlarının büyük olması, ülke ekonomisi açısından olumsuz değerlendirilmekte, temel bir girdi olan hayvan yemi kullanılan çok sayıda sektörde dövize karşı kırılganlığa neden olmaktadır. İthal edilen ürünlerin yurt içinde üretilmesi konusunda büyük bir potansiyel bulunmaktadır.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# İŞLENMİŞ ET SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$127.231.573**
İHRACAT DOLAR

**$111.093.244**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$16.138.329**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Konserve et | 30.155 | $49.546.484 | -%7,67 |
| Koserve balık | 6.717 | $32.180.794 | %5,51 |
| Diğer et ve sakatattan ürünler | 19.655 | $24.011.045 | %21,88 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Koserve balık | 2.954 | $11.563.875 | %91,9 |
| Konserve su ürünleri | 563 | $2.438.623 | %10,8 |
| Konserve et | 353 | $920.820 | -%15,9 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında İşlenmiş Et sektöründe 127,2 milyon dolarlık ihracat, 16,1 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret fazlası 111,1 milyon dolar olan ve ithalatın 8 katına yakın ihracat yapılan bu sektör, net ihracatçı konumundadır.

2013 – 2014 yıllarında artan ihracat, sonrasında 2017 yılının ortasına kadar uzun dönem ortalamasının altında kalmış, bu tarihten itibaren tekrar artış trendine girmiştir. Aralık 2018'de 16,8 milyon dolar ile sözü edilen dönemin açık ara en yüksek aylık ihracat rakamı elde edildi.

2014 yılından 2016 yılının ortasına kadar uzun dönem ortalamasının üzerinde seyreden ithalat, bu tarihten itibaren uzun süre ortalama altında seyretti. 2019 yılı ortasından itibaren ithalat artış trendindedir.

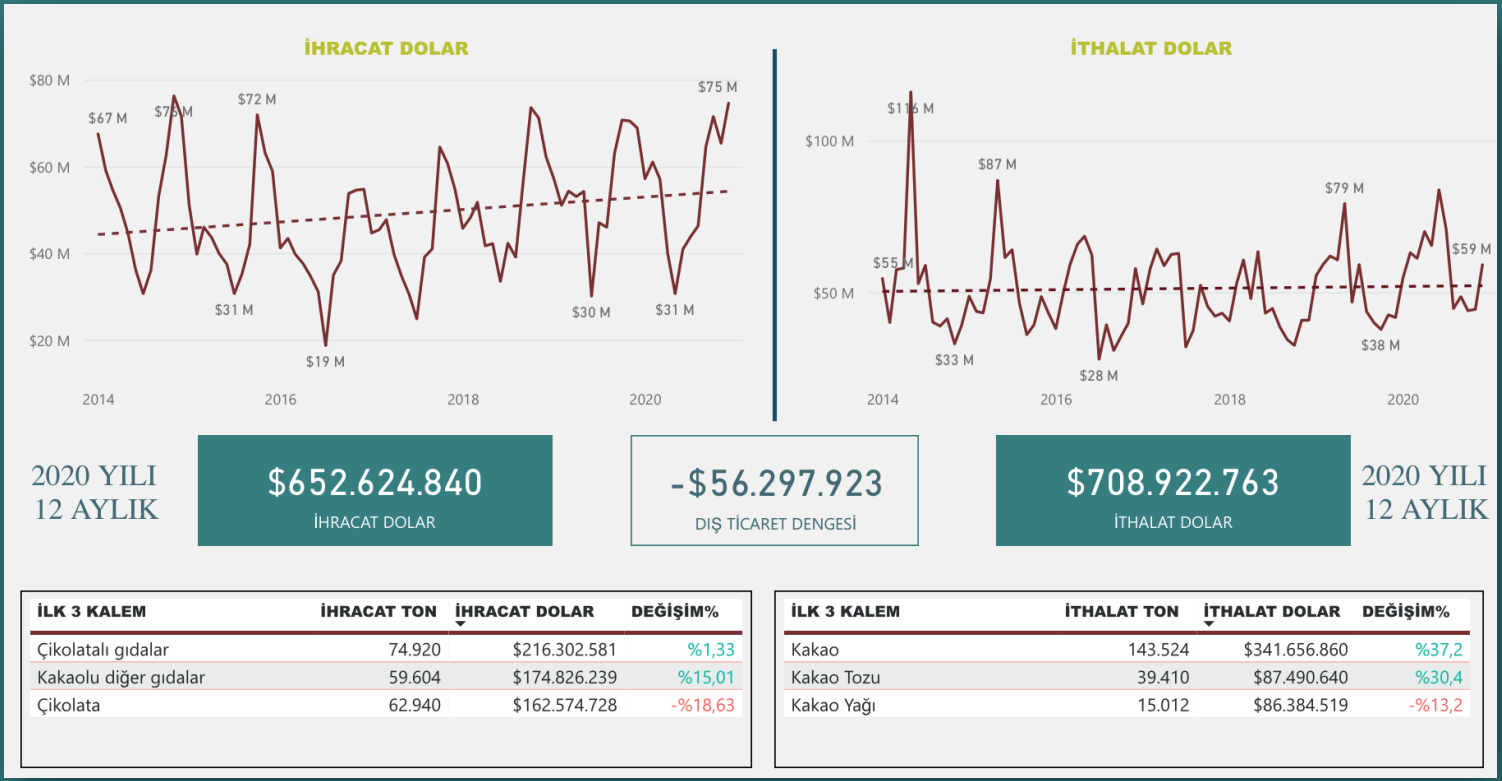
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem konserve et (49,5 milyon dolar), konserve balık (32,2 milyon dolar) ve diğer et ve sakatat ürünleri (24 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre konserve et ihracatı %7,7 düşerken, konserve balık ihracatı %5,5, diğer et ve sakatat ürünleri ihracatı %21,9 arttı.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem konserve balık (11,6 milyon dolar), konserve su ürünleri (2,4 milyon dolar) ve konserve et (0,9 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına göre konserve balık ithalatı %91,9, konserve su ürünleri ithalatı %10,8 artarken, konserve et ithalatı %15,9 düştü.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# KAKAO/ÇİKOLATA SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$652.624.840**
İHRACAT DOLAR

**-$56.297.923**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$708.922.763**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Çikolatalı gıdalar | 74.920 | $216.302.581 | %1,33 |
| Kakaolu diğer gıdalar | 59.604 | $174.826.239 | %15,01 |
| Çikolata | 62.940 | $162.574.728 | -%18,63 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Kakao | 143.524 | $341.656.860 | %37,2 |
| Kakao Tozu | 39.410 | $87.490.640 | %30,4 |
| Kakao Yağı | 15.012 | $86.384.519 | -%13,2 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Kakao ve Çikolata sektöründe 652,6 milyon dolarlık ihracat, 708,9 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret açığı 56,3 milyon dolar olan sektör, net ithalatçı konumundadır.

2013'ten bu yana artış eğiliminde olan ihracat, yaz dönemlerinde azalan, kış döneminde artan bir şablon sergilemektedir. 77,8 milyon dolar ile bu dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri Kasım 2013'te elde edildi, aylık ihracatta bu seviye bugüne dek henüz aşılmadı.

Sektörde ithalat da 2013'yen bu yana yatay bir trend izledi. İthalatta aylık verilere bakıldığında, Mayıs ayında zirve, Eylül – Kasım döneminde dip yapma eğilimi göze çarpmaktadır.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem çikolatalı gıdalar (216,3 milyon dolar), kakaolu diğer gıdalar (174,8 milyon dolar) ve çikolata (162,6 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre çikolatalı gıdalar ihracatı %1,3, kakaolu diğer gıdalar ihracatı %15 artarken, çikolata ihracatı %18,6 geriledi.

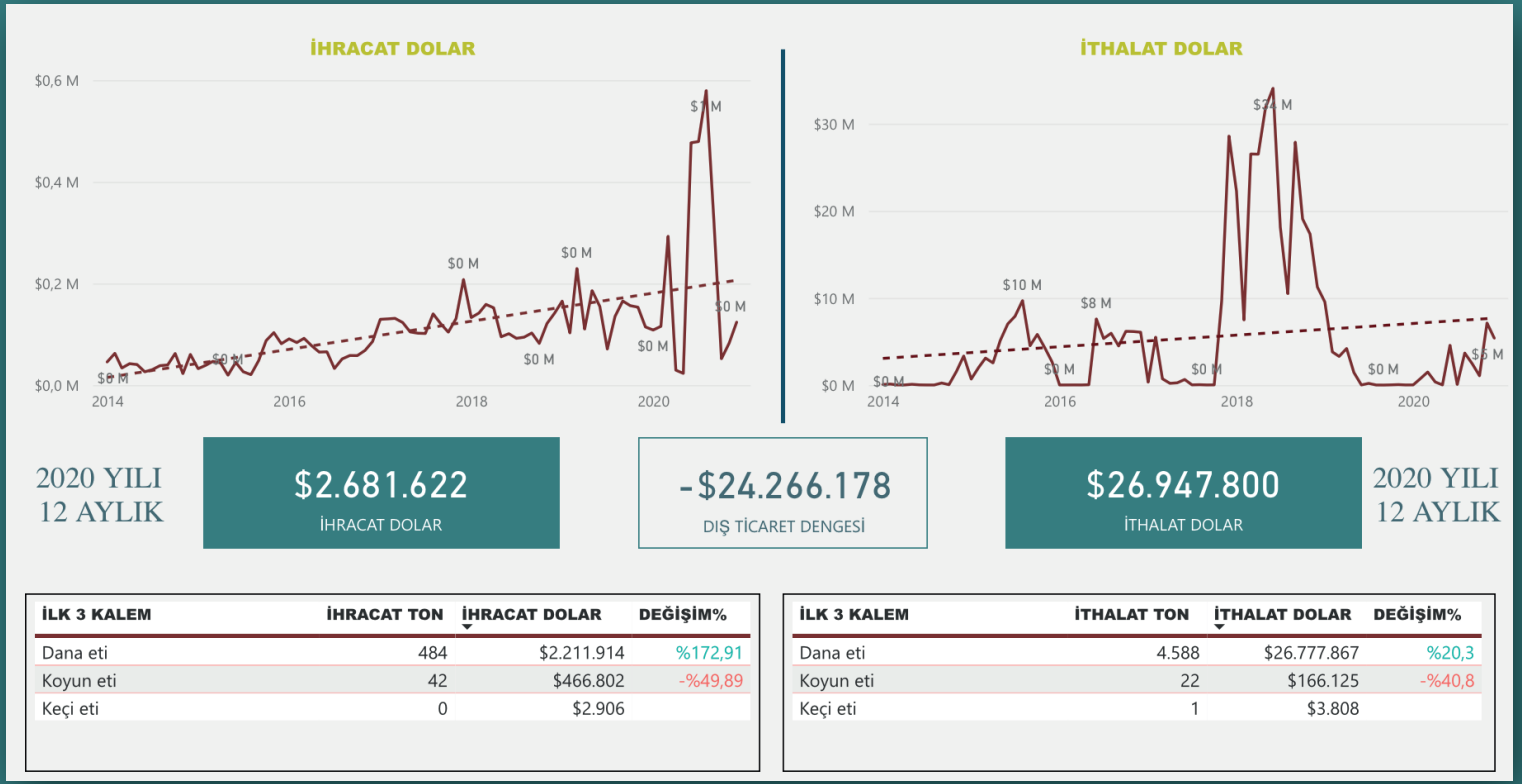
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem kakao (341,7 milyon dolar), kakao tozu (87,5 milyon dolar) ve kakao yağı (86,4 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına göre kakao ithalatı %37,2, kakao tozu ithalatı %30,4 artarken, kakao yağı ithalatı %13,2 azaldı.

Sektöre ilişkin rakamlara bakıldığında, Türkiye'nin kakao üretilen iklim kuşağında olmaması sebebiyle kakao ve diğer çikolata bileşenlerinde ithalatçı olduğu, ancak kurulu gıda işleme ve üretim kapasitesi sayesinde ithal edilen ham maddeleri katma değerli ürünlere işleyerek ihracat yaptığı anlaşılmaktadır.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# KIRMIZI ET SEKTÖRÜ




| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Dana eti | 484 | $2.211.914 | %172,91 |
| Koyun eti | 42 | $466.802 | -%49,89 |
| Keçi eti | 0 | $2.906 | |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Dana eti | 4.588 | $26.777.867 | %20,3 |
| Koyun eti | 22 | $166.125 | -%40,8 |
| Keçi eti | 1 | $3.808 | |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Kırmızı Et sektöründe 2,6 milyon dolarlık ihracat, 26,9 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. Dış ticaret açığı 24,3 milyon dolar olan ve ihracatının 10 katı ithalat yapan sektör, net ithalatçı pozisyonundadır. Bununla birlikte, sektördeki dış ticaret hacminin çok yüksek olmaması dikkat çekicidir.

2013 yılından bu yana artış eğiliminde olan ihracat, 2020 yılı Mart ayından itibaren aylık bazda önceki dönemlere kıyasla çok yüksek seviyelere çıktı. İhracatın yükseldiği bu dönemlerin akabinde birkaç aylık keskin düşüşler olsa da ihracat miktarlarının aşırı yükselmesi dikkat çekti. Ağustos 2020'de gerçekleştirilen aylık 579 bin dolarlık ihracat, bu dönemdeki en yüksek aylık ihracat oldu. 2020 yılından önceki dönemde aylık bazda kaydedilen en yüksek ihracat değeri 229 bin dolardı.

İthalat da 2013 yılından bu yana artış eğilimindedir. Belirli periyotlarda çok düşük seviyelerde seyreden ithalat, bazı dönemlerde birkaç aylık keskin artış gösterdi. Kasım 2017'den itibaren 2019 yılı başına kadar geçen dönemde, uzun dönem ortalamasının çok üzerinde ithalat yapıldı. Bu da kırmızı ette yurt içi açığa göre belirli dönemlerde yüksek ithalat yapıldığını akla getirmektedir.

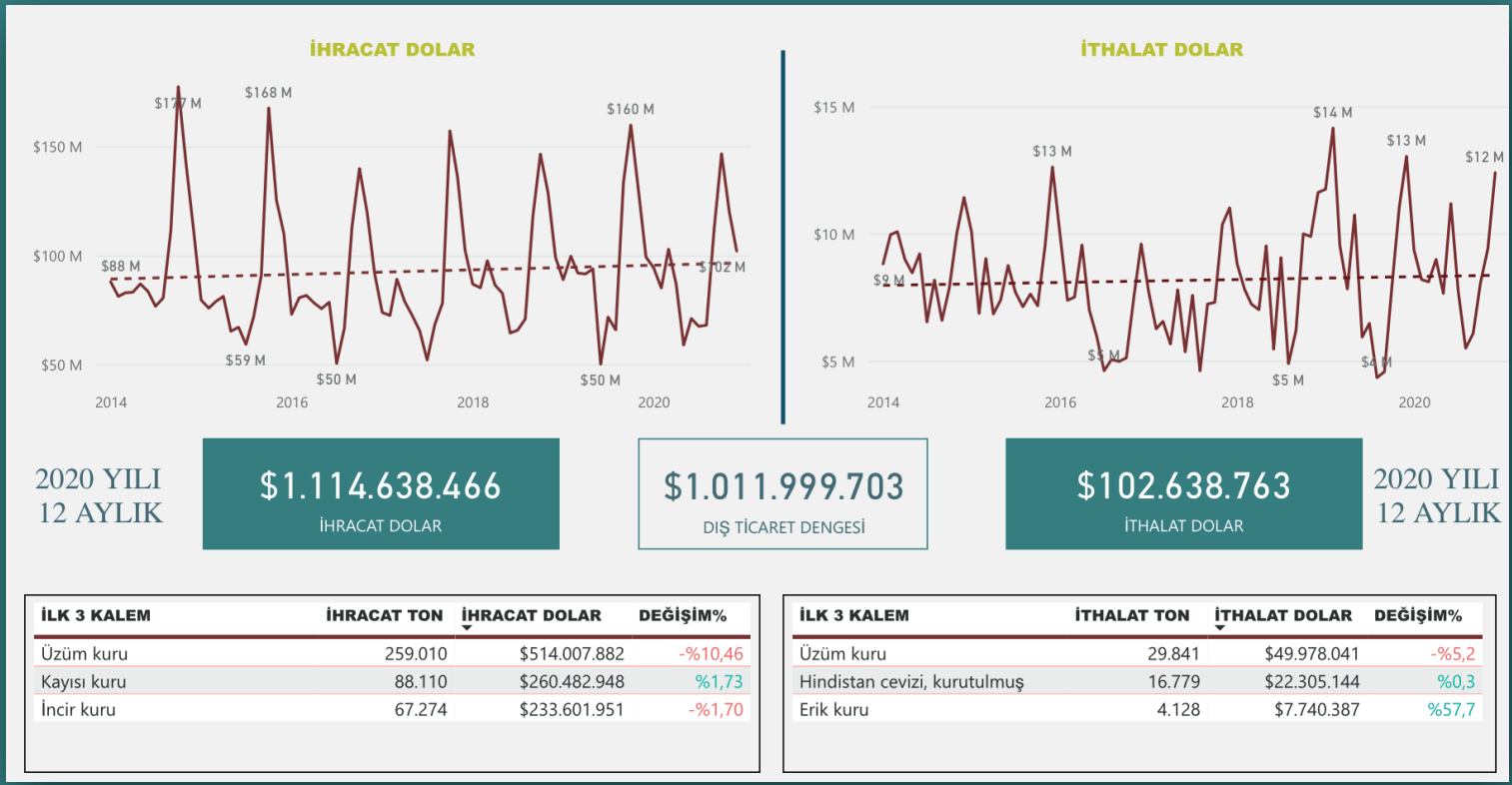
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem dana eti (2,2 milyon dolar), koyun eti (467 bin dolar) ve keçi eti (2,9 bin dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre dana eti ihracatı %172,9 artarken, koyun eti ihracatı %49,9 azaldı.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem dana eti (26,7 milyon dolar), koyun eti (166 bin dolar) ve keçi eti (3,8 bin dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre dana eti ithalatı %20,3 artarken, koyun eti ithalatı %40,8 azaldı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# KURU MEYVE SEBZE SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$1.114.638.466**
İHRACAT DOLAR

**$1.011.999.703**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$102.638.763**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Üzüm kuru | 259.010 | $514.007.882 | -%10,46 |
| Kayısı kuru | 88.110 | $260.482.948 | %1,73 |
| İncir kuru | 67.274 | $233.601.951 | -%1,70 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Üzüm kuru | 29.841 | $49.978.041 | -%5,2 |
| Hindistan cevizi, kurutulmuş | 16.779 | $22.305.144 | %0,3 |
| Erik kuru | 4.128 | $7.740.387 | %57,7 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Kuru Meyve/Sebze sektöründe 1,1 milyar dolarlık ihracat, 102,6 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Dış ticaret fazlası 1 milyar dolar olan ve ithalatının 11 katı ihracat yapan sektör, net ihracatçı pozisyonundadır. Ayrıca Türk gıda ve tarım sektörleri arasında, güçlü ihracat yapan sektörler arasında anılmaktadır.

2013'ten bu yana sektörde ihracat yavaş bir şekilde büyümektedir. Tarımsal üretime doğrudan bağlı olan sektörde, mevsimsellik söz konusudur. Ekim aylarında 140 milyon dolar seviyesinin üzerine çıkarak yıllık zirve yapan aylık ihracat, Temmuz ayında yıllık dip yapmakta, hemen öncesindeki aylarda da belirgin şekilde düşmektedir.

2013'ten günümüze ithalatta da yavaş bir artış söz konusudur. 14,1 milyon dolar ile Şubat 2019'de son yılların en yüksek aylık ithalatı yapıldı.

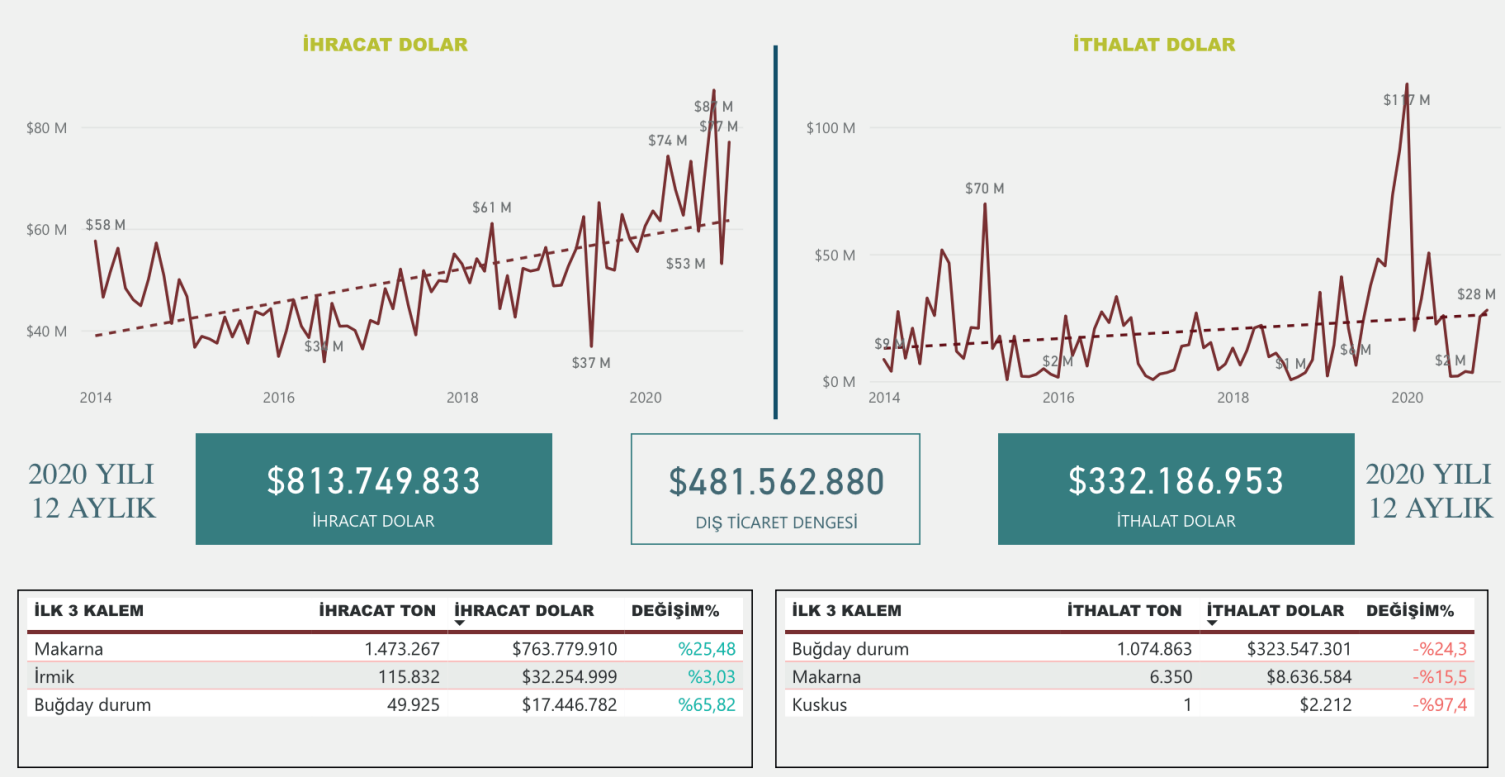
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem kuru üzüm (514 milyon dolar), kuru kayısı (260,4 milyon dolar) ve kuru incir (233,6 milyon dolar) oldu. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında kuru üzüm ihracatı %10,5, kuru incir ithalatı %1,7 gerilerken, kuru kayısı ihracatı %1,7 arttı.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem kuru üzüm (50 milyon dolar), kurutulmuş hindistan cevizi (22,3 milyon dolar) ve kuru erik (7,7 milyon dolar) oldu. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında kuru üzüm ithalatı %5,2 azalırken, kurutulmuş hindistan cevizi ithalatı %0,3, kuru erik ithalatı %57,7 arttı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# MAKARNA SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$813.749.833**
İHRACAT DOLAR

**$481.562.880**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$332.186.953**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Makarna | 1.473.267 | $763.779.910 | %25,48 |
| İrmik | 115.832 | $32.254.999 | %3,03 |
| Buğday durum | 49.925 | $17.446.782 | %65,82 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Buğday durum | 1.074.863 | $323.547.301 | -%24,3 |
| Makarna | 6.350 | $8.636.584 | -%15,5 |
| Kuskus | 1 | $2.212 | -%97,4 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

Makarna sektöründe 2020 yılında 813,7 milyon dolarlık ihracat, 332,2 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 481,6 milyon dolar dış ticaret fazlası veren ve ithalatının 2,5 katı ithalat yapan sektör, net ithalatçı konumundadır.

2013'ten günümüze, sektördeki ihracat artış trendi izlemektedir. Ocak 2020'den itibaren aylık ihracat rakamları uzun dönem ortalamasının üzerinde seyretti, Kasım ayı haricinde yıl sonuna kadar bu eğilimini sürdürdü. Ekim 2020'de, anılan dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri (87,2 milyon dolar) kaydedildi.

2013 yılından bu yana ithalatta, ihracata oranda daha yavaş bir artış trendi izlendi. Aylık dalgalanmaların da sınırlı kaldığı sektör ithalatında, 2019 yılı ortasında başlayan, 2020 yılı Ocak ayında zirve yapan ve Nisan ayına kadar devam eden bir artış dönemi yaşandı. Ocak 2020'de kaydedilen 116,9 milyon dolarlık ithalat, 2020 yılı toplamında yapılan ithalatın 3'te 1'inden fazlasını oluşturdu.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem ürün makarna (763,8 milyon dolar), irmik (32,3 milyon dolar) ve durum buğdayı (17,4 milyon dolar) oldu. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında makarna ihracatı %25,5, irmik ihracatı %3, durum buğdayı ihracatı %65,8 arttı.

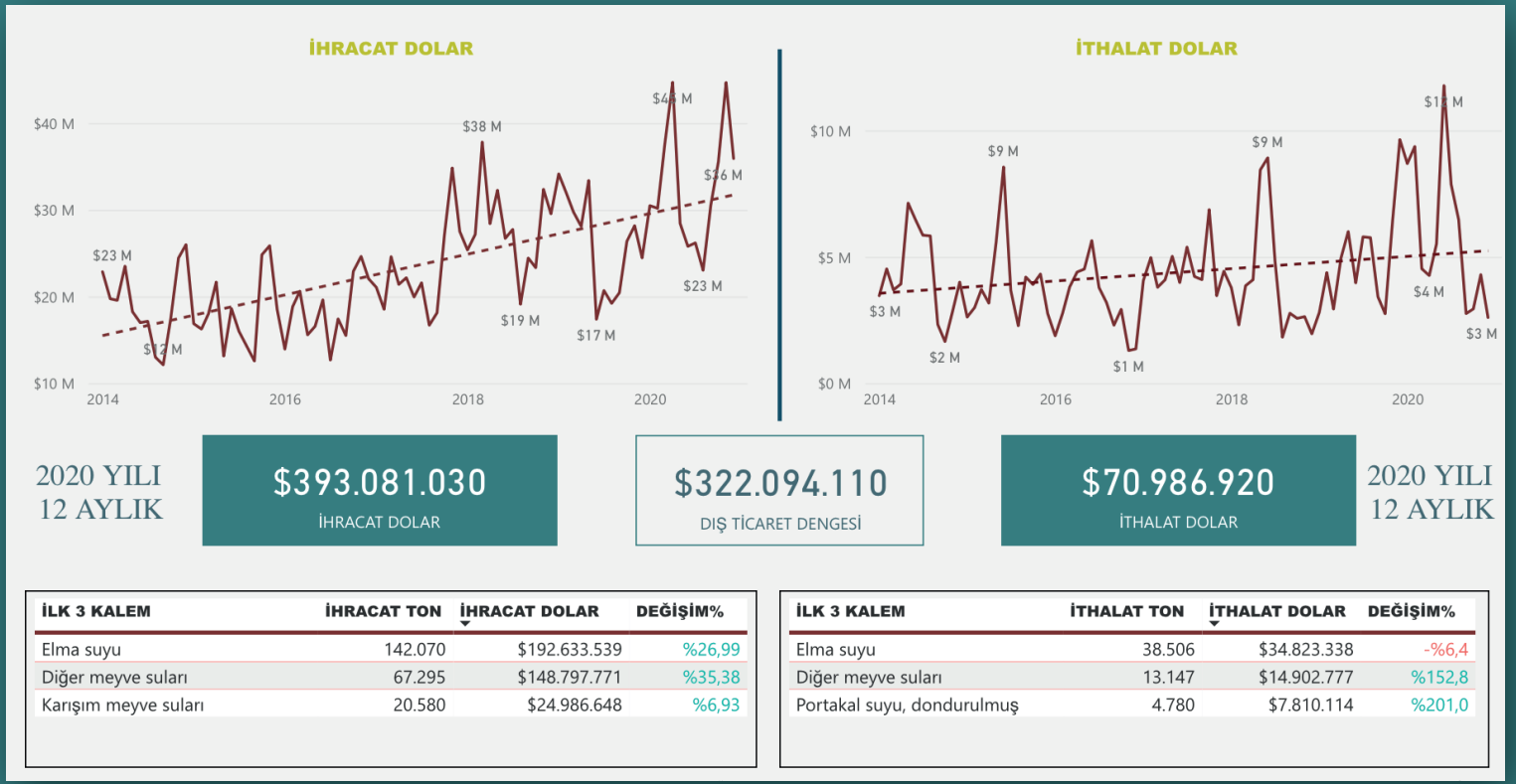
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem durum buğdayı (323,5 milyon dolar), makarna (8,6 milyon dolar) ve kuskus (2,2 bin dolar) oldu. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında durum buğdayı ithalatı %24,3, makarna ithalatı %15,5, kuskus ithalatı %97,4 azaldı.

Sektörün ithalat ve ihracat verileri incelendiğinde, ihraç ettiğinden çok daha fazla miktarda durum buğdayı ithal eden, ithal ettiğinden çok daha fazla makarna ihraç eden Türkiye'nin yurt dışından makarna hammaddesi olan durum buğdayı ithal ettiği, makarnaya işleyip katma değer kazandırarak ihraç ettiği görülmektedir.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# MEYVE SUYU SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$393.081.030**
İHRACAT DOLAR

**$322.094.110**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$70.986.920**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Elma suyu | 142.070 | $192.633.539 | %26,99 |
| Diğer meyve suları | 67.295 | $148.797.771 | %35,38 |
| Karışım meyve suları | 20.580 | $24.986.648 | %6,93 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Elma suyu | 38.506 | $34.823.338 | -%6,4 |
| Diğer meyve suları | 13.147 | $14.902.777 | %152,8 |
| Portakal suyu, dondurulmuş | 4.780 | $7.810.114 | %201,0 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Meyve Suyu sektöründe 393,1 milyon dolarlık ihracat, 71 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. 322,1 milyon dolar dış ticaret fazlası veren ve ithalatının 5,5 katı ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

Sektör 2013'ten bu yana ihracatını belirgin şekilde arttırmakta, aylık ihracat değerlerinde arka arkaya yeni zirveler yapmaktadır. Hammadde üretimine bağlı mevsimsel dalgalanmaların görüldüğü sektör ihracatında en yüksek aylık ihracat değeri 44,7 milyon dolar ile Nisan 2020'de kaydedildi.

2013'tan günümüze, ithalat yavaş bir artış trendi izlemektedir. Anılan dönemde aylık bazda en yüksek ithalat değeri 11,8 milyon dolar ile Haziran 2020'de kaydedildi. Kasım 2019'da uzun dönem ortalamasının üzerine çıkan aylık ithalat değeri, birkaç aylık istisna haricinde Ağustos 2020'ye kadar ortalamanın üzerinde seyretti.

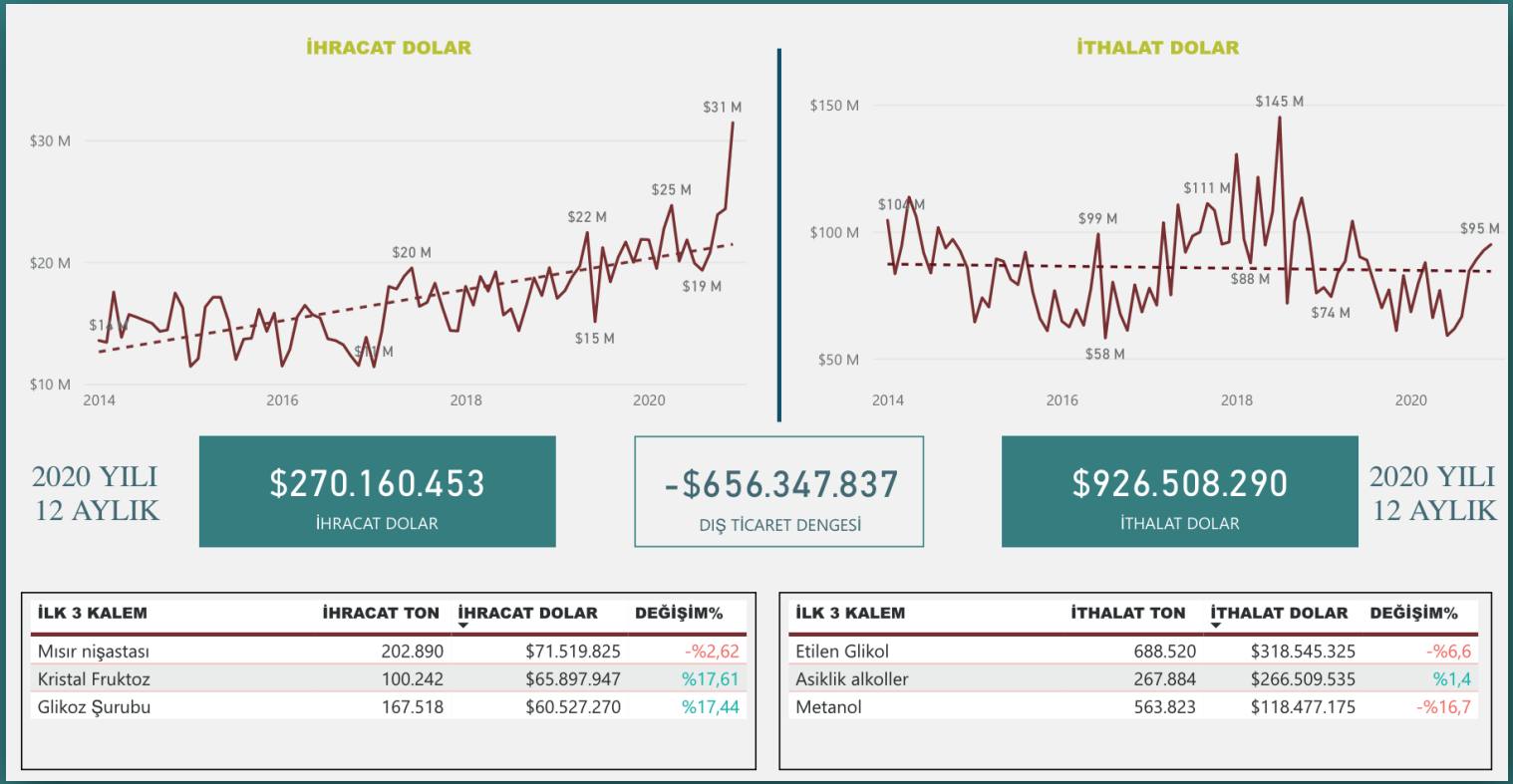
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem ürün elma suyu (192,6 milyon dolar), diğer meyve suları (148,8 milyon dolar) ve karışım meyve suları (25 milyon dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında elma suyu ihracatı %27, diğer meyve suları ihracatı %35,4, karışım meyve suları ihracatı %6,9 arttı.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem elma suyu (34,8 milyon dolar), diğer meyve suları (14,9 milyon dolar) ve dondurulmuş portakal suyu (7,8 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre elma suyu ithalatı %6,4 düşerken, diğer meyve suları ithalatı %152,8, dondurulmuş portakal suyu ithalatı %201 arttı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# NİŞASTA SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$270.160.453**
İHRACAT DOLAR

**-$656.347.837**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$926.508.290**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Mısır nişastası | 202.890 | $71.519.825 | -%2,62 |
| Kristal Fruktoz | 100.242 | $65.897.947 | %17,61 |
| Glikoz Şurubu | 167.518 | $60.527.270 | %17,44 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Etilen Glikol | 688.520 | $318.545.325 | -%6,6 |
| Asiklik alkoller | 267.884 | $266.509.535 | %1,4 |
| Metanol | 563.823 | $118.477.175 | -%16,7 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Nişasta sektöründe 270,2 milyon dolarlık ihracat, 926,5 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 656,3 milyon dolarlık dış ticaret açığı veren, ihracatının 3,4 katı ithalat yapan sektör, net ithalatçı konumundadır.

2013 – 2016 yılları arasında düşüş trendi gösteren sektör ihracatı, bu tarihten günümüze kadar belirgin artış trendi içerisindedir. Ekim 2020'den itibaren ihracat uzun dönem ortalamasının oldukça üzerine çıktı, Aralık 2020'de 2013'ten bu yana en yüksek aylık ihracat değeri kaydedildi (31,4 milyon dolar).

Sektör ithalatı, 2013'ten günümüze çok yavaş bir düşüş trendi izledi. 2015 – 2016 yıllarında uzun dönem ortalamasının altında seyreden ithalat, 2017 – 2018 yıllarında ortalamanın belirgin şekilde üzerine çıktı. Akabinde tekrar düşen ithalat, Eylül 2020'den itibaren bir kez daha artış trendine girerek uzun dönem ortalamasının üzerine çıktı. Temmuz 2018'de anılan dönemdeki en yüksek aylık ithalat değeri (145 milyon dolar) kaydedildi.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem mısır nişastası (71,5 milyon dolar), kristal fruktoz (65,9 milyon dolar) ve glikoz şurubu (60,5 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre mısır nişastası ihracatı %2,6 azalırken, kristal fruktoz ihracatı %17,6, glikoz şurubu ihracatı %17,4 arttı.

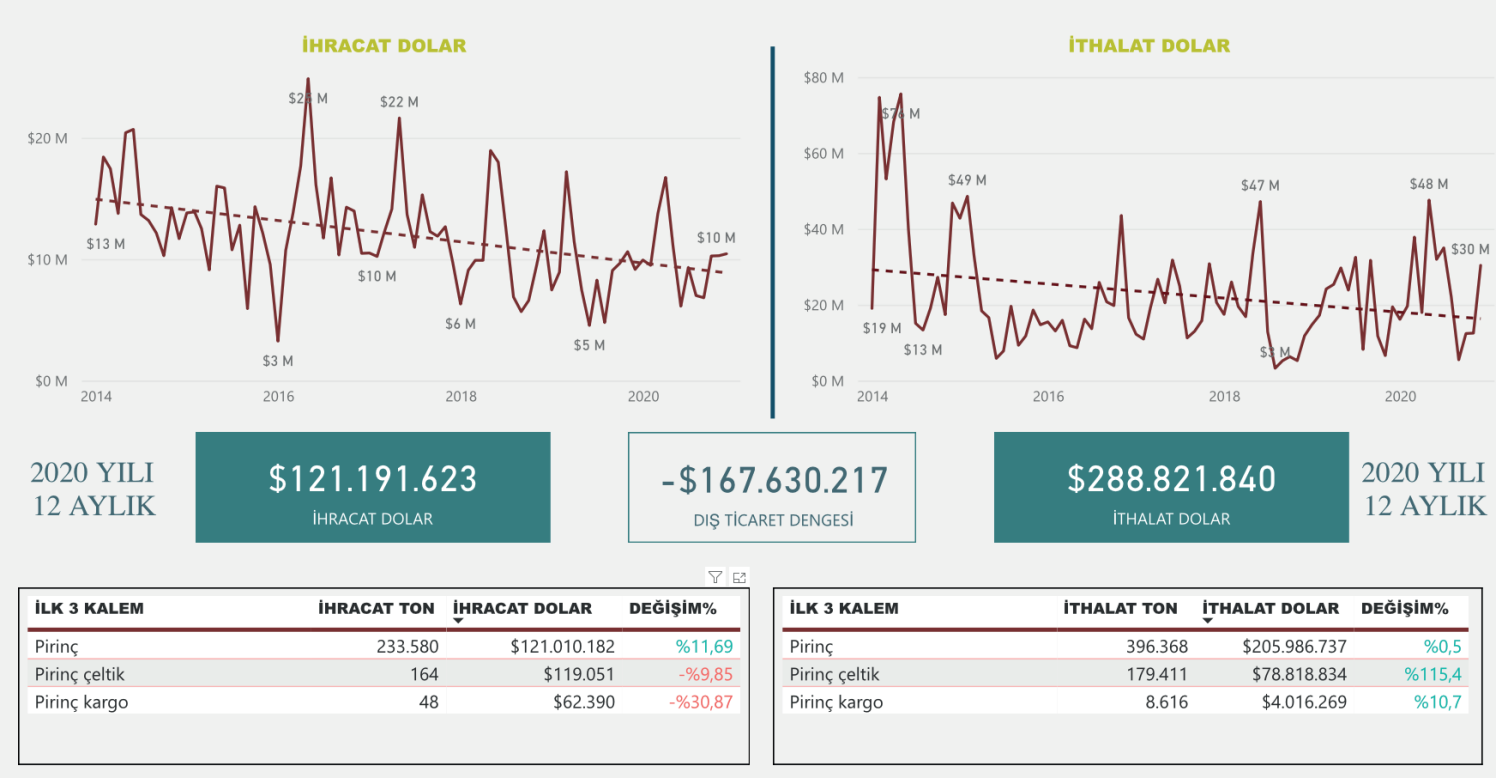
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem etilen glikol (318,5 milyon dolar), asiklik glikoller (266,5 milyon dolar) ve metanol (118,5 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre etilen glikol ithalatı %6,6, metanol ithalatı %16,7 azalırken, asiklik glikoller ithalatı %1,4 arttı.

En fazla ithal edilen 3 kalem ürünün ihracat rakamlarına bakıldığında etilen glikol ihracatının olmadığı, asiklik glikoller (16,8 milyon dolar) ve metanol (1,5 milyon dolar) ihracatının, bu ürünlerin ithalatından çok geride olduğu görülmektedir. İhtiyaç duyulan ve yüksek miktarda ithal edilmek durumunda kalınan bu ürünlerin yurt içinde üretilmesi, ülke ekonomisi açısından önem arz etmektedir.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# PİRİNÇ DEĞİRMENCİLİĞİ SEKTÖRÜ




| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Pirinç | 233.580 | $121.010.182 | %11,69 |
| Pirinç çeltik | 164 | $119.051 | -%9,85 |
| Pirinç kargo | 48 | $62.390 | -%30,87 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Pirinç | 396.368 | $205.986.737 | %0,5 |
| Pirinç çeltik | 179.411 | $78.818.834 | %115,4 |
| Pirinç kargo | 8.616 | $4.016.269 | %10,7 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Pirinç Değirmenciliği sektöründe 121,2 milyon dolarlık ihracat, 288,8 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 167,6 milyon dolarlık dış ticaret açığı veren sektör net ithalatçı konumundadır.

2013'ten bu yana ihracatı düşüş trendi izleyen sektörde en yüksek aylık ihracat değeri 24,9 milyon dolar ile Mayıs 2016'da kaydedildi. İthalatta da 2013'ten günümüze düşüş trendi izleyen sektörde, anılan dönemdeki en yüksek aylık ithalat değerleri 74,7 milyon dolar ve 75,6 milyon dolar ile Şubat ve Mayıs 2014'te kaydedildi.

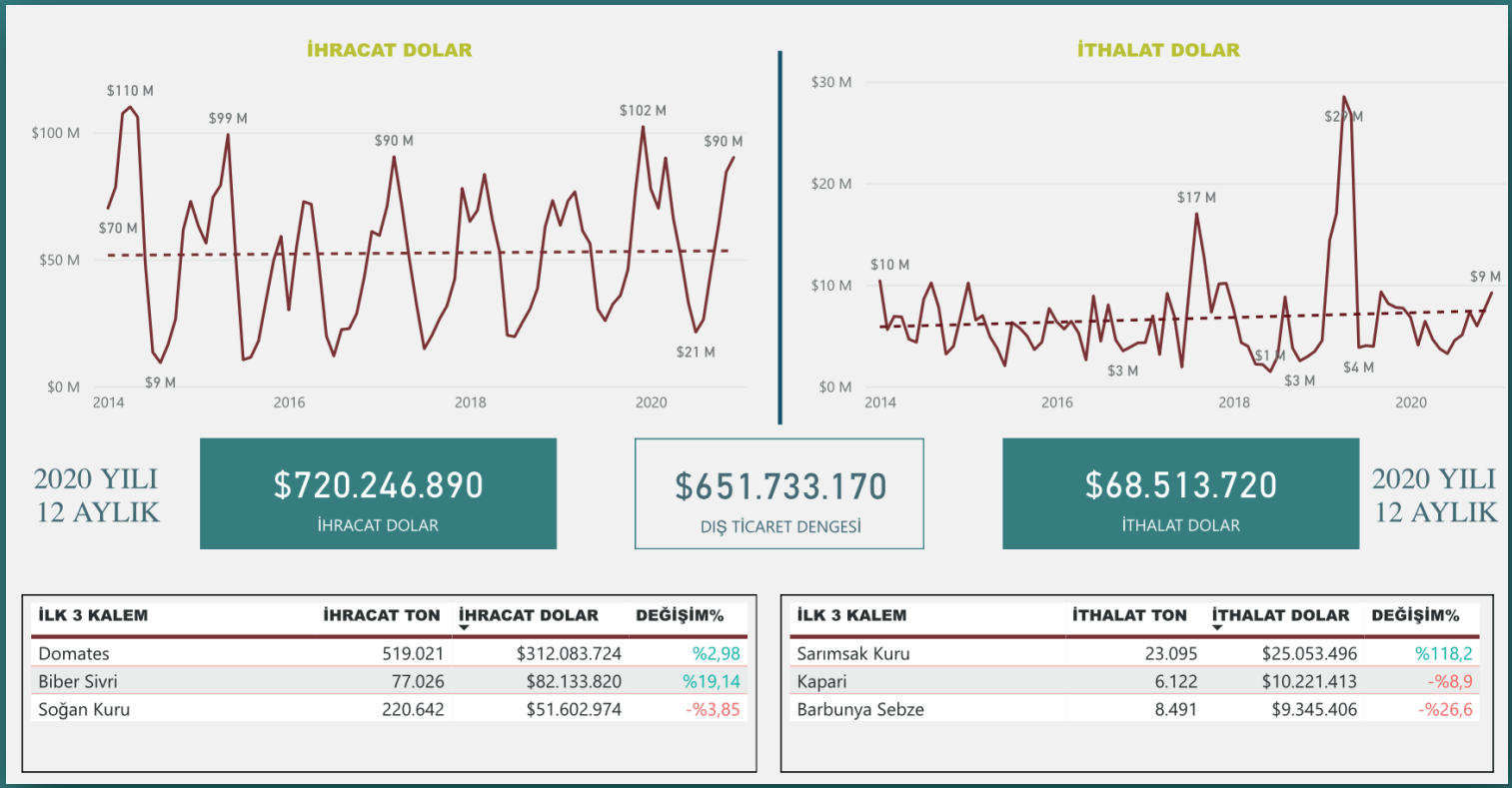
2020 yılında en fazla ihraç edilen 2 kalem pirinç (121 milyon dolar) ve çeltik pirinç (0,1 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına kıyasla pirinç ihracatı %11,7 artarken çeltik pirinç ihracatı %9,8 düştü.

2020 yılında en fazla ithal edilen 2 kalem pirinç (206 milyon dolar) ve çeltik pirinç (78,8 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına göre pirinç ithalatı %0,5, çeltik pirinç ithalatı %115,4 arttı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# SEBZE SEKTÖRÜ




| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Domates | 519.021 | $312.083.724 | %2,98 |
| Biber Sivri | 77.026 | $82.133.820 | %19,14 |
| Soğan Kuru | 220.642 | $51.602.974 | -%3,85 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Sarımsak Kuru | 23.095 | $25.053.496 | %118,2 |
| Kapari | 6.122 | $10.221.413 | -%8,9 |
| Barbunya Sebze | 8.491 | $9.345.406 | -%26,6 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Sebze sektöründe 720,2 milyon dolarlık ihracat, 68,5 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirildi. 651,7 milyon dolarlık dış ticaret fazlası veren ve ithalatın 11 katı ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

Sebze ihracatında, ürünün doğası gereği belirgin bir mevsimsellik dikkat çekmekte, aylık ihracat değerleri yıl içerisinde büyük oranda dalgalanmaktadır. İhracat genellikle Aralık, Ocak, Şubat aylarında artmakta, Mart ayında yıllık zirve, yaz aylarında dip yapmaktadır. 2013'ten bu yana ihracatta uzun dönem ortalaması yatay seyretmiştir.

İthalatta ise aylık ithalat değerleri arasındaki değişkenlik daha azdır. Yavaş bir artış trendinin gözlendiği 2013'ten bu yana olan dönemde en yüksek aylık ithalat değeri Nisan ve Mayıs 2019'ta, 28,5 milyon dolar ve 26,7 milyon dolar ile kaydedildi. Bu seviye, aylık 7 milyon dolar civarındaki uzun dönem ortalamasının hayli üzerindedir.

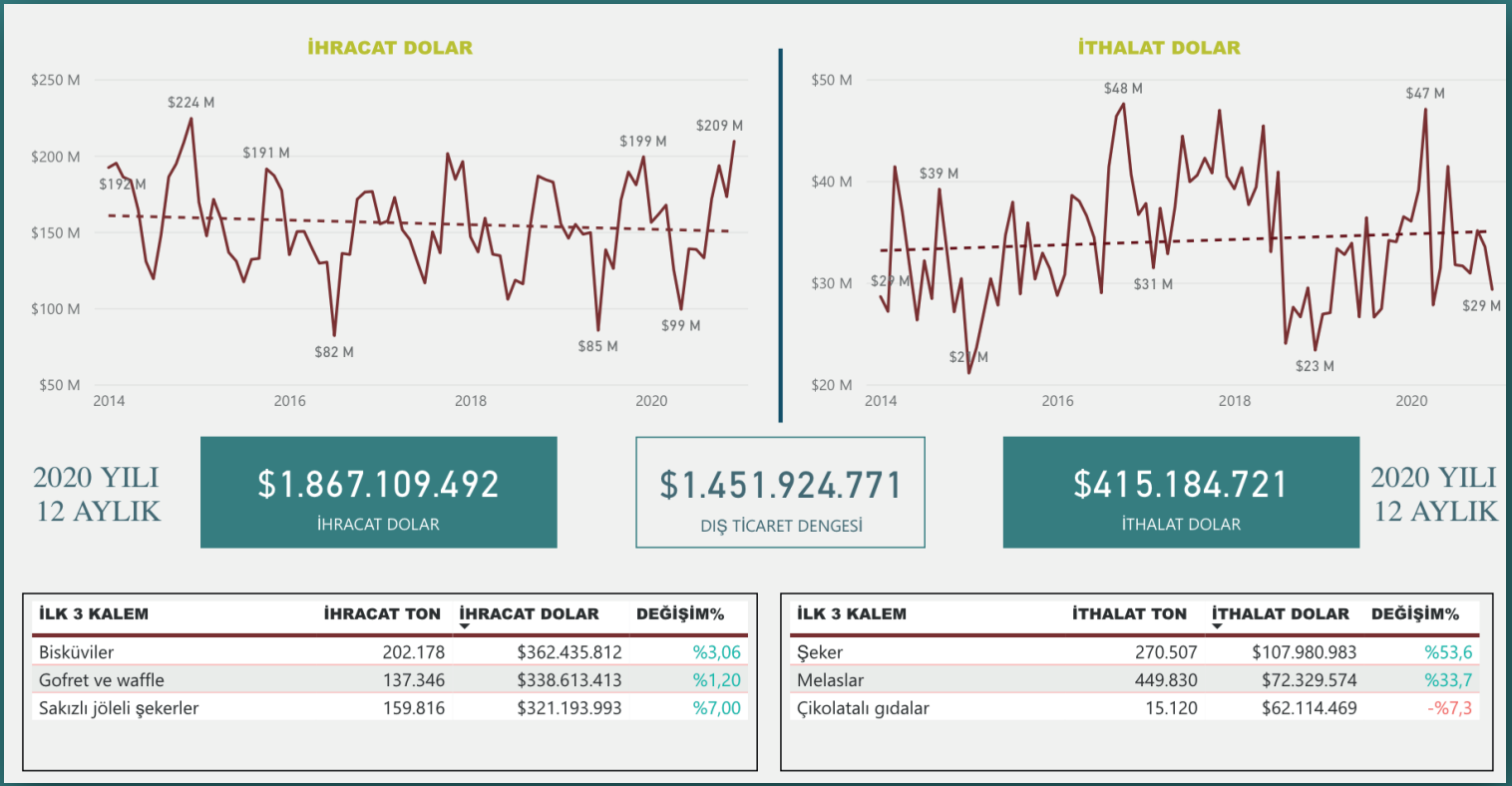
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem domates (312 milyon dolar), sivri biber (82,1 milyon dolar) ve kuru soğan (51,6 milyon dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında domates ihracatı %3, sivri biber ihracatı %19,1 artarken, kuru soğan ihracatı %3,9 geriledi.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem kuru sarımsak (25,1 milyon dolar), kapari (10,2 milyon dolar) ve barbunya (9,3 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre kuru sarımsak ithalatı %118,2 artarken, kapari ithalatı %8,9, barbunya ithalatı %26,6 azaldı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# ŞEKER VE ŞEKERLİ MAMULLER SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$1.867.109.492**
İHRACAT DOLAR

**$1.451.924.771**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$415.184.721**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Bisküviler | 202.178 | $362.435.812 | %3,06 |
| Gofret ve waffle | 137.346 | $338.613.413 | %1,20 |
| Sakızlı jöleli şekerler | 159.816 | $321.193.993 | %7,00 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Şeker | 270.507 | $107.980.983 | %53,6 |
| Melaslar | 449.830 | $72.329.574 | %33,7 |
| Çikolatalı gıdalar | 15.120 | $62.114.469 | -%7,3 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Şeker ve Şekerli Mamuller sektöründe 1,9 milyar dolar ihracat, 415 bin dolar ithalat gerçekleştirildi. 1,5 milyar dolarlık dış ticaret fazlası veren ve ithalatının 4,5 katı ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından günümüze düşüş trendi gösteren ihracat, kış döneminde artıp zirve yapan, yaz döneminde düşüp dip yapan bir mevsimsel şablon ortaya koymaktadır. Anılan dönemdeki en yüksek aylık ihracat değeri Aralık 2014'te (224,4 milyon dolar) yakalandı, ilerleyen yıllarda aylık bazda bu seviyeyi aşabilen bir ihracat kaydedilmedi.

2013 yılından günümüze artan bir trend izleyen ithalat, 2018 yılı ortasından 2020 yılı başına kadar gerilemiş, 2020'nin başlamasıyla artmış, ancak yıl ortasından itibaren uzun dönem ortalamasının altına düşmüştür.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem bisküviler (362,4 milyon dolar), gofret ve waffle (338,6 milyon dolar) ve sakızlı jöleli şekerler (312,2 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre bisküvi ihracatı %3,1, gofret ve waffle ihracatı %1,2, sakızlı jöleli şekerler ihracatı %7 arttı.

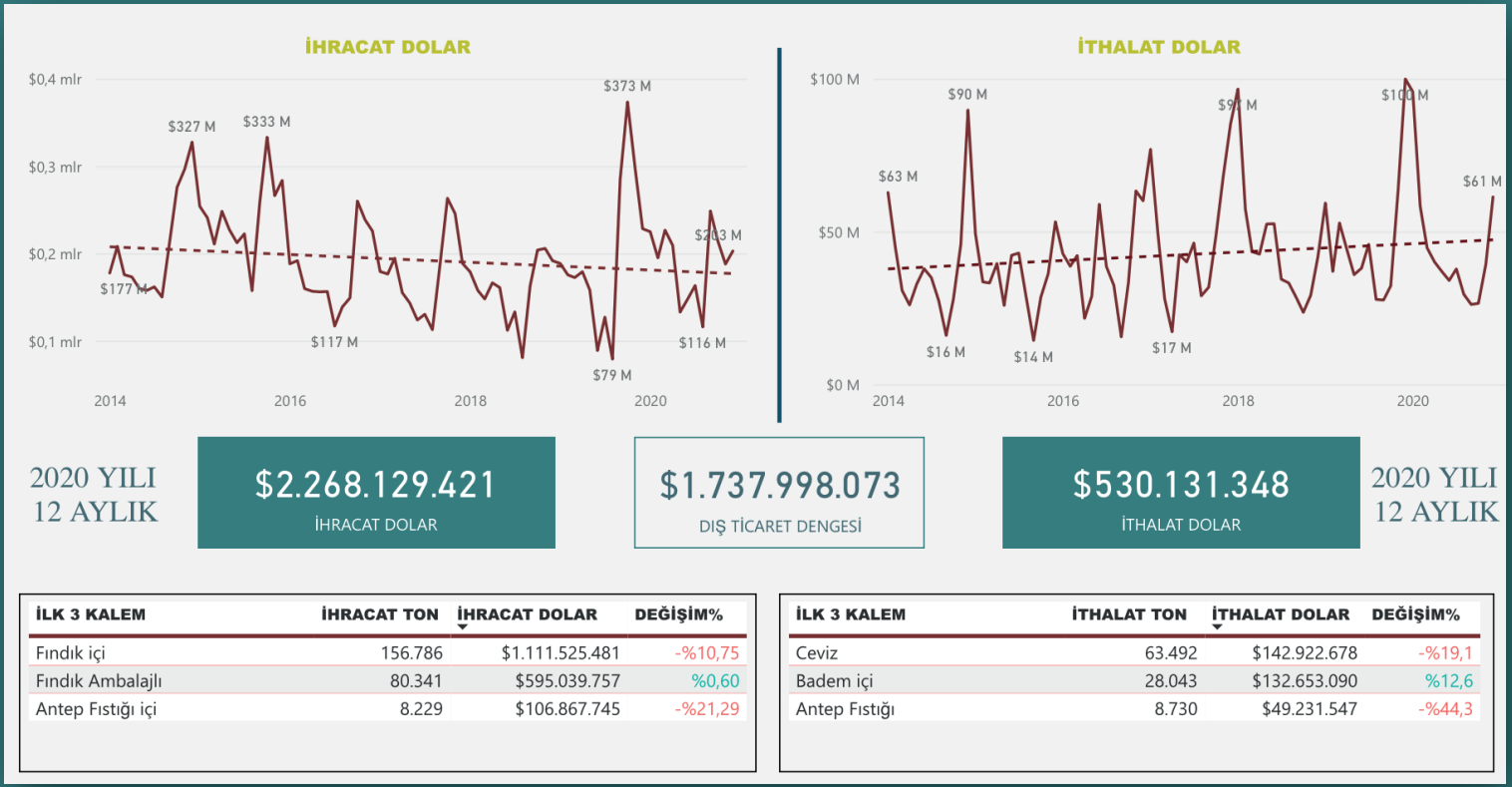
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem şeker (108 milyon dolar), melaslar (72,3 milyon dolar) ve çikolatalı gıdalar (62,1 milyon dolar) oldu. 2020 yılında 2019 yılına göre şeker ithalatı %53,6, melas ithalatı %33,7 arttı, çikolatalı gıda ithalatı %7,3 azaldı.

Hacim anlamında bakıldığında, Şeker ve Şekerli Mamuller sektörü, en büyük ihracat hacmine sahip sektörler arasındadır. Türkiye'nin rekabetçi olduğu bu sektördeki ithalat, ihracata göre oldukça düşük bir seviyede seyretmektedir.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# SERT KABUKLU MEYVELER SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$2.268.129.421**
İHRACAT DOLAR

**$1.737.998.073**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$530.131.348**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Fındık içi | 156.786 | $1.111.525.481 | -%10,75 |
| Fındık Ambalajlı | 80.341 | $595.039.757 | %0,60 |
| Antep Fıstığı içi | 8.229 | $106.867.745 | -%21,29 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Ceviz | 63.492 | $142.922.678 | -%19,1 |
| Badem içi | 28.043 | $132.653.090 | %12,6 |
| Antep Fıstığı | 8.730 | $49.231.547 | -%44,3 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Sert Kabuklu Meyveler sektöründe 2,3 milyar dolar ihracat, 530 milyon dolar ithalat yapıldı. 1,7 milyar dolarlık dış ticaret fazlası veren, ithalatının 4 katından fazla ihracat yapan sektör net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından günümüze ihracat ortalaması yavaş bir düşüş trendi takip etti. Genellikle Ekim ayında aylık ihracattaki en yüksek seviyeye çıkılmakta, yaz aylarında en düşük seviyeye inilmektedir. Anılan dönemdeki en yüksek aylık ihracat rakamı, 373,2 milyon dolar ile Ekim 2019'da yakalanmıştır.

Sektör ithalatı 2013'ten bu yana bir artış trendi izlemektedir. Aylık dalgalanmalarla birlikte birçok yılda daha öncekilerden yüksek bir zirve seviye yakalanmıştır. Aralık 2019'da anılan dönemdeki en yüksek aylık ithalat (99,9 milyon dolar) seviyesi yakalanmıştır.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem fındık içi (1,1 milyar dolar), ambalajlı fındık (595 milyon dolar) ve antep fıstığı içi (106,9 milyon dolar) oldu. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında fındık içi ihracatı %10,8, antep fıstığı için %21,3 azalırken, ambalajlı fındık ihracatı %0,6 arttı.

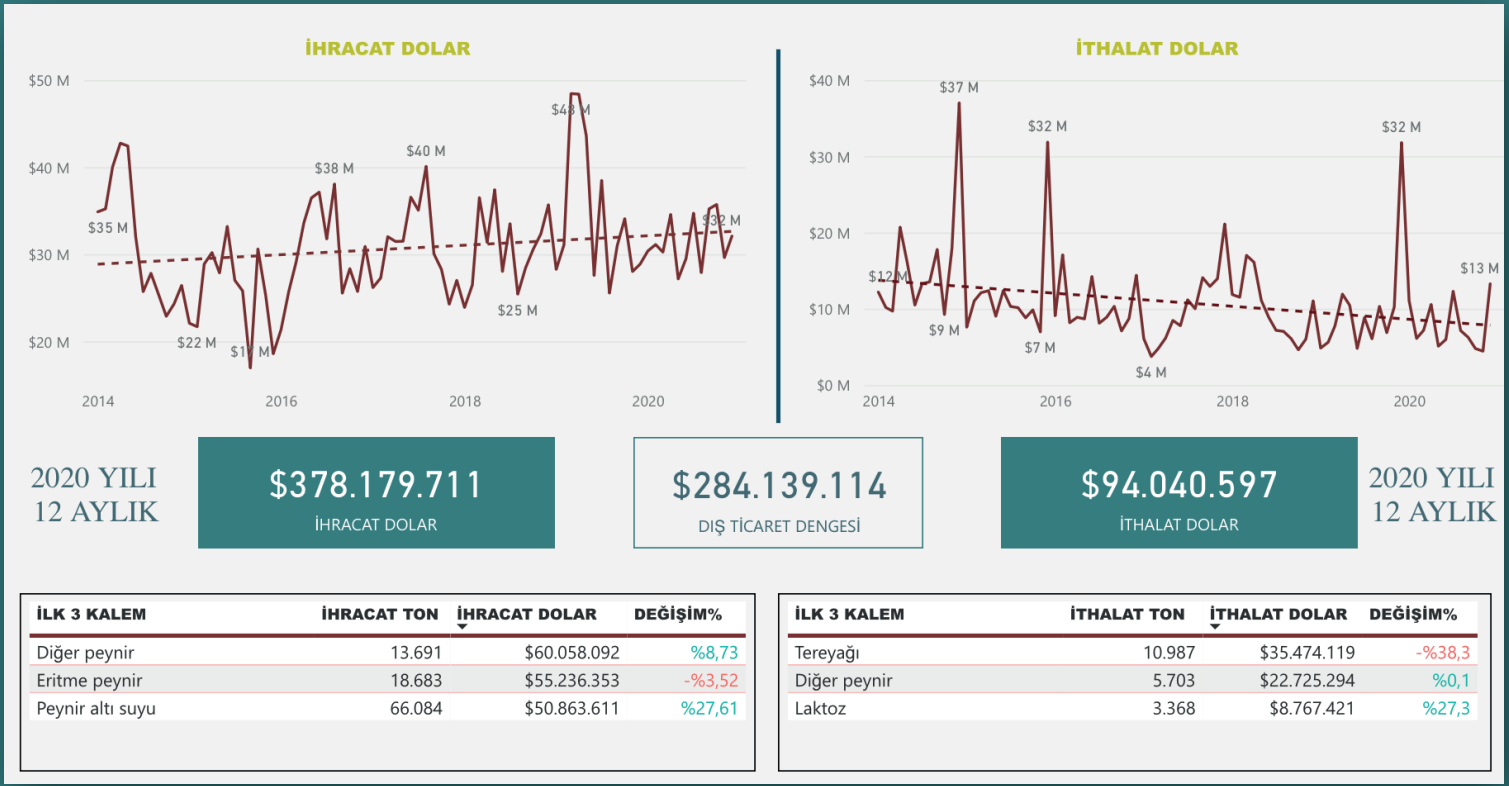
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem ceviz (142,9 milyon dolar), badem (132,7 milyon dolar ve antep fıstığı (49,2 milyon dolar) oldu. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında ceviz ithalatı %19,1, antep fıstığı ithalatı %44,3 düşerken, badem içi ithalatı %12,6 arttı.

En çok ihracat yapan sektörler arasında yer alan Sert Kabuklu Meyveler sektörü, özellikle fındık ürününde ülkeye önemli katma değer sağlamaktadır. Ceviz, badem içi gibi ürünlerdeki yüksek ithalat miktarı dikkat çekicidir. Tarım alanında bu ürünlerin üretimi için adımlar atılmalı, ithalat yerine yurt içinde üretilmesi sağlanmalıdır.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ




| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Diğer peynir | 13.691 | $60.058.092 | %8,73 |
| Eritme peynir | 18.683 | $55.236.353 | -%3,52 |
| Peynir altı suyu | 66.084 | $50.863.611 | %27,61 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Tereyağı | 10.987 | $35.474.119 | -%38,3 |
| Diğer peynir | 5.703 | $22.725.294 | %0,1 |
| Laktoz | 3.368 | $8.767.421 | %27,3 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Süt ve Süt Ürünleri sektöründe 378,1 milyon dolar ihracat, 94 milyar dolar ithalat yapıldı. 284,1 milyon dolar dış ticaret fazlası veren, ithalatının 4 kat ihracat yapan sektör net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından bu yana, ihracat artış trendi takip etmektedir. Anılan bazda en yüksek seviye, Mart – Nisan 2019 dönemlerinde, her 2 ayda da yapılan 48 milyon dolarlık ihracat olarak kaydedilmiştir.

İthalatta ise 2013 yılından günümüze azalan bir trend söz konusudur. Aylık ihracat rakamları arasındaki dalgalanma genelde sınırlı olmakla birlikte ithalat, anılan dönemde 5 kez, birkaç aylık dönemlerde keskin artış eğilimi göstermiştir.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem ‘diğer peynir ürünleri’ (60,1 milyon dolar), eritme peynir (55,2 milyon dolar) ve peynir altı suyudur (50,9 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına kıyasla diğer peynir ürünleri ihracatı %8,7, peynir altı suyu ihracat %27,6 artarken, eritme peynir ihracatı %3,5 azaldı.

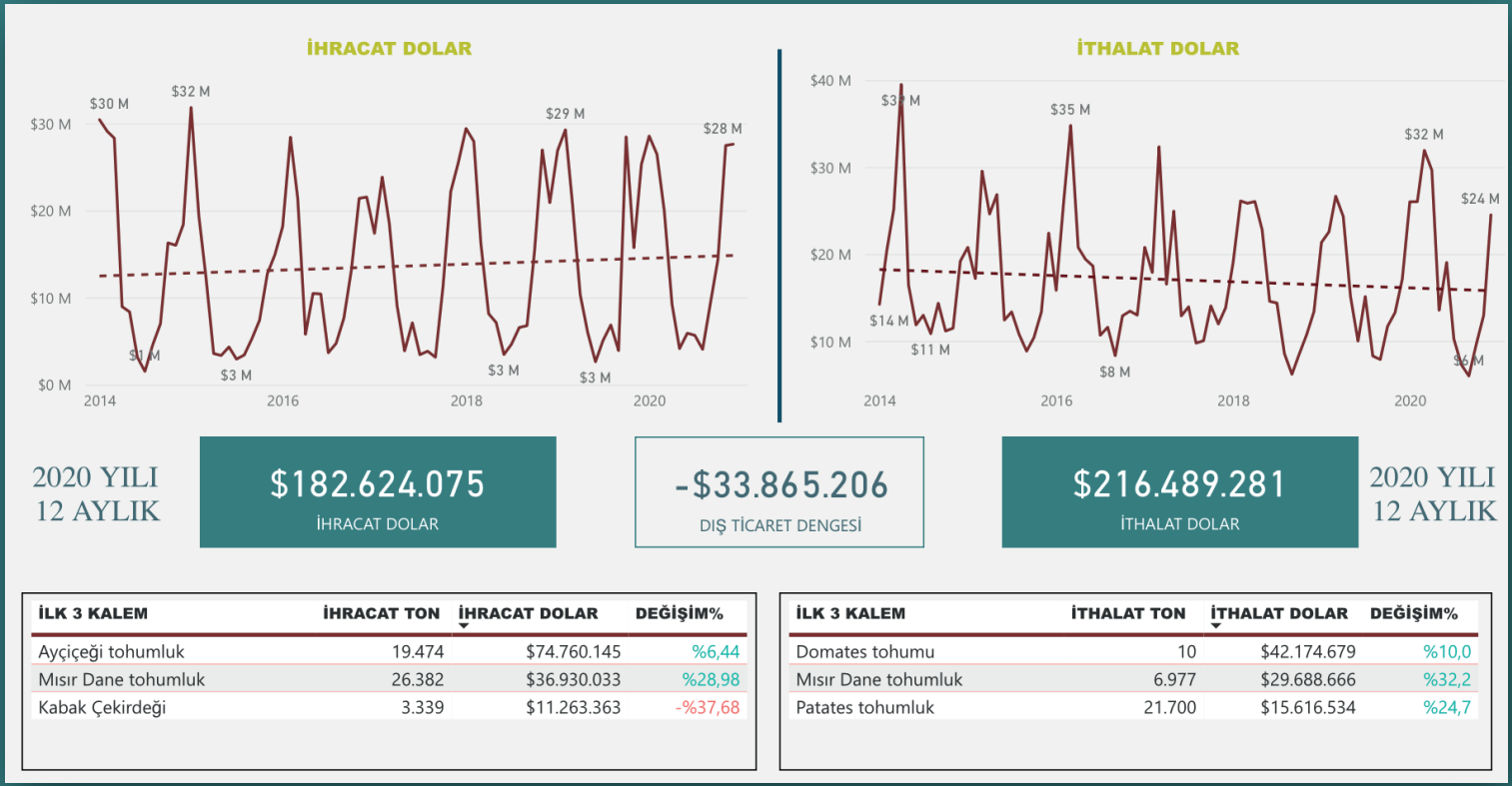
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem tereyağı (35,5 milyon dolar), diğer peynir ürünleri (22,7 milyon dolar) ve laktoz (8,8 milyon dolar) oldu. 2020 yılında, 2019 yılına kıyasla tereyağı ithalatı %38,3 düşerken, diğer peynir ithalatı %0,1, laktoz ithalatı %27,3 arttı.

Ürünleri temel gıda sayılan ve Türk gıda sektörünün önemli alt sektörlerinden olan süt ve süt ürünleri sektöründe, sektör büyüklüğüne oranla sınırlı bir dış ticaret hacmi söz konusudur.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# TOHUMCULUK SEKTÖRÜ




| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Ayçiçeği tohumluk | 19.474 | $74.760.145 | %6,44 |
| Mısır Dane tohumluk | 26.382 | $36.930.033 | %28,98 |
| Kabak Çekirdeği | 3.339 | $11.263.363 | -%37,68 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Domates tohumu | 10 | $42.174.679 | %10,0 |
| Mısır Dane tohumluk | 6.977 | $29.688.666 | %32,2 |
| Patates tohumluk | 21.700 | $15.616.534 | %24,7 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Tohumculuk sektöründe 182,6 milyon dolarlık ihracat, 216,5 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 33,9 milyon dolarlık dış ticaret açığı veren sektör, net ithalatçı konumundadır.

Sektörde ihracat, 2013 yılından bu yana yavaş da olsa artış eğilimindedir. Aylık ihracat mevsimsel bir döngüyü takip etmekte, kış aylarında artarken yaz aylarında en düşük seviyeye inmektedir.

İthalatta de mevsimsellik söz konudur, ithalat bahar aylarında zirve yapmakta, sonbahar aylarında en düşük seviyeye gelmektedir. 2013'ten günümüze aylık ithalat verilerine bakıldığında, yavaş da olsa azalan bir trend göze çarpmaktadır.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem tohumluk ayçiçeği (74,8 milyon dolar), tohumluk dane mısır (36,9 milyon dolar) ve kabak çekirdeği (11,3 milyon dolar) oldu. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında tohumluk ayçiçeği ihracatı %6,4, tohumluk dane mısır ihracatı %29 arttı, kabak çekirdeği ihracatı %37,7 azaldı.

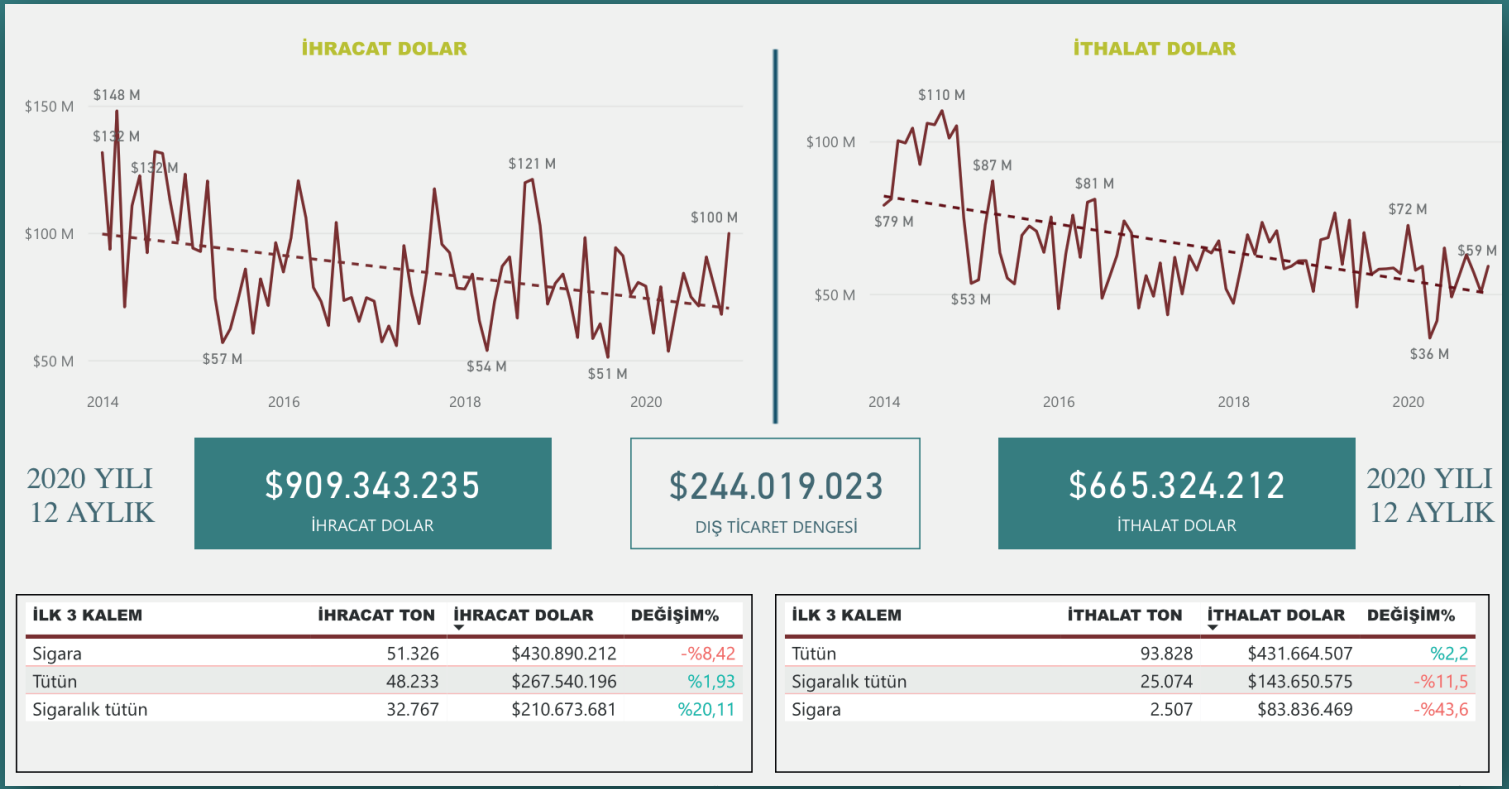
2020 yılına en fazla ithal edilen 3 kalem domates tohumu (42,2 milyon dolar), tohumluk dane mısır (29,7 milyon dolar) ve tohumluk patates (15,6 milyon dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında domates tohumu ithalatı %10, tohumluk dane mısır %32,2, tohumluk patates ithalatı %24,7 oranında arttı.

Genel tabloya bakıldığında toplam hacim çok büyük olmasa da tarımın temelini teşkil etmesi nedeniyle tohumculuk sektöründe dışa bağımlılık, net ithalatçı konumunda olunması dikkat çekicidir. Doğru politikalarla tarım yapabilmek için elzem bir girdi olan tohum üretiminde dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmelidir.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# TÜTÜN VE MAMULLERİ SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$909.343.235**
İHRACAT DOLAR

**$244.019.023**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$665.324.212**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Sigara | 51.326 | $430.890.212 | -%8,42 |
| Tütün | 48.233 | $267.540.196 | %1,93 |
| Sigaralık tütün | 32.767 | $210.673.681 | %20,11 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Tütün | 93.828 | $431.664.507 | %2,2 |
| Sigaralık tütün | 25.074 | $143.650.575 | -%11,5 |
| Sigara | 2.507 | $83.836.469 | -%43,6 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Tütün ve Mamülleri sektöründe 909,3 milyon dolar ihracat, 665,3 milyon dolar ithalat yapıldı. 244 milyon dolarlık dış ticaret fazlası veren sektör, net ihracatçı konumundadır.

Sektörde ihracat 2013 yılından bu yana azalan bir trend izlemektedir. Net ihracatçı olunan bu sektördeki ihracat hacminin yıllardır azalması dikkat çekicidir. Ağustos 2019'daki 51 milyon dolar ve Nisan 2020'deki 53 milyon dolarlık aylık ihracat değerleri, 2013'den günümüze en düşük aylık ihracat değerleri olarak kayda geçti.

2013 yılından bu yana, ithalatta da ihracattakinden daha hızlı bir düşüş trendi söz konusudur. Tütün mamüllerinde ithalat, yıllar içerisinde istikrarlı bir şekilde gerilemektedir.

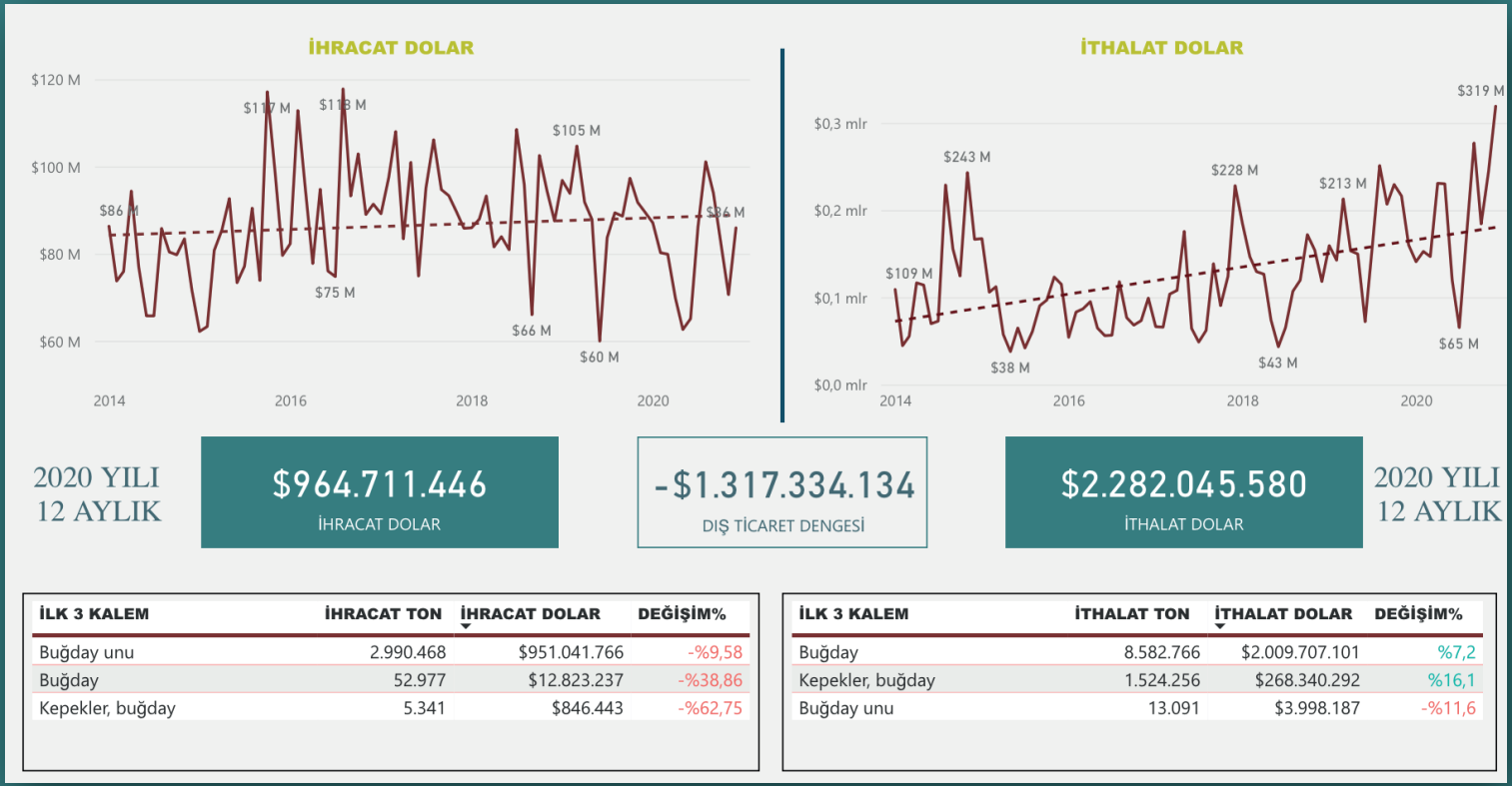
2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem sigara (430,9 milyon dolar), tütün (267,5 milyon dolar) ve sigaralık tütün (210,7 milyon dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında sigara ihracatı %8,4 azaldı, tütün ihracatı %1,9, sigaralık tütün ihracatı %20,1 arttı.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem tütün (431,7 milyon dolar), sigaralık tütün (143,7 milyon dolar) ve sigara (83,9 milyon dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında tütün ithalatı %2,2 artarken, sigaralık tütün ithalatı %11,5, sigara ithalatı %43,6 azaldı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# UN SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$964.711.446**
İHRACAT DOLAR

**-$1.317.334.134**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$2.282.045.580**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Buğday unu | 2.990.468 | $951.041.766 | -%9,58 |
| Buğday | 52.977 | $12.823.237 | -%38,86 |
| Kepekler, buğday | 5.341 | $846.443 | -%62,75 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Buğday | 8.582.766 | $2.009.707.101 | %7,2 |
| Kepekler, buğday | 1.524.256 | $268.340.292 | %16,1 |
| Buğday unu | 13.091 | $3.998.187 | -%11,6 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Un sektöründe 964,7 milyon dolarlık ihracat, 2,3 milyar dolarlık ithalat yapıldı. 1,3 milyar dolarlık dış ticaret açığı veren ve ihracatının 2 katı ithalat yapan sektör, net ithalatçı konumundadır.

2013 yılından bu yana, sektörün ihracatı artan bir trend izlemektedir. Mayıs 2019'dan bu yana birçok kez aylık ihracat değerleri, uzun dönem ortalamasının altında kalmıştır. Temmuz 2019'da kaydedilen 59,9 milyon dolarlık ihracat, son yılların en düşük aylık ihracat değeridir.

2013 yılından itibaren sektör ithalatı, belirgin bir artış trendindedir. Uzun dönem ortalaması 2013 yılında aylık 66,1 milyon dolarken, son dönemde aylık 180 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Aralık 2020'de yapılan 319,1 milyon dolarlık ithalat, 2013'ten bugüne olan dönemdeki en yüksek aylık ithalat değeridir.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem buğday unu (951 milyon dolar), buğday (12,8 milyon dolar) ve buğday kepeği (846,4 bin dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında buğday unu ihracatı %9,6, buğday ihracatı %38,9, buğday kepeği ihracatı %62,8 azaldı.

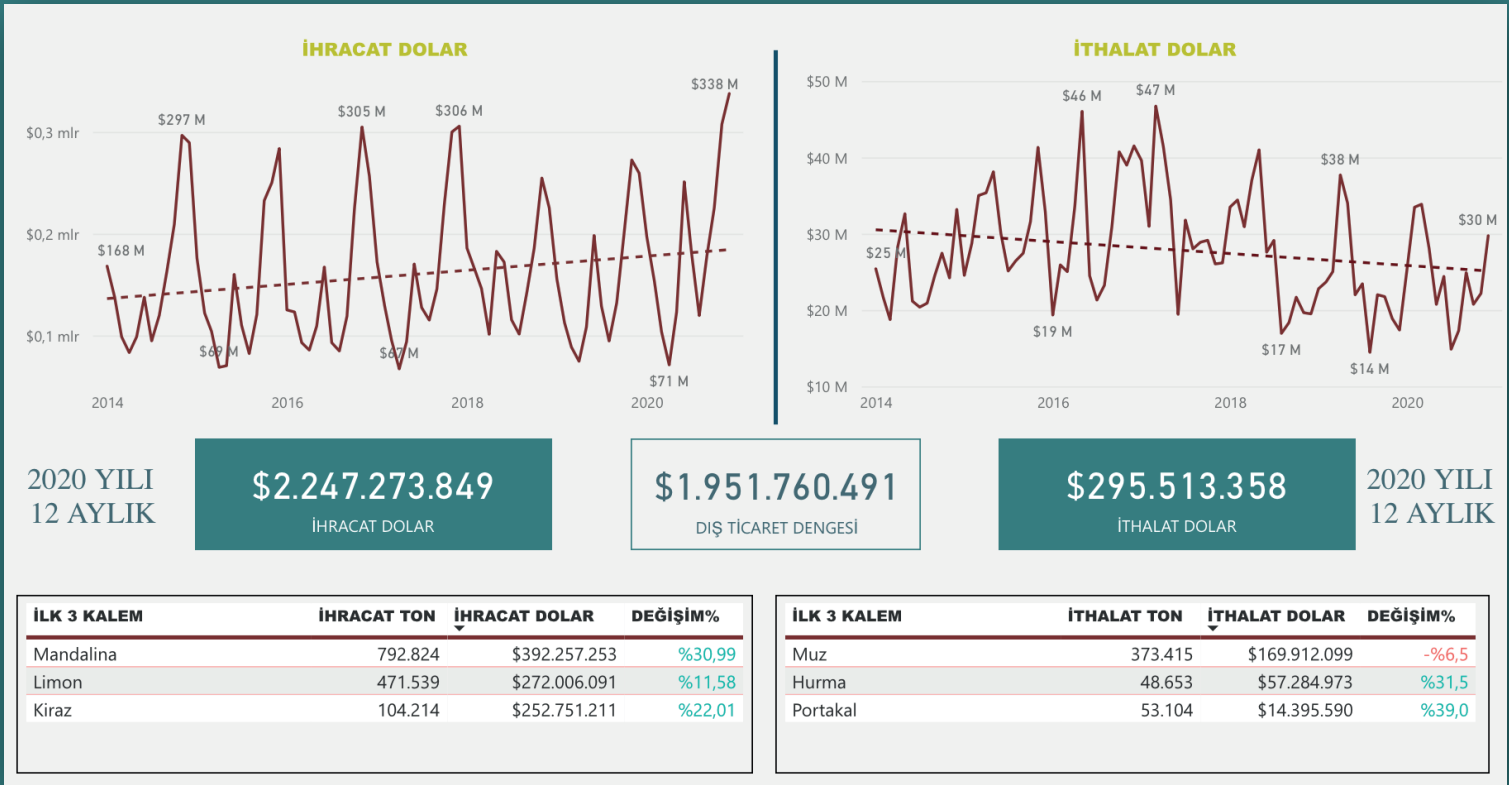
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem buğday (2 milyar dolar), buğday kepeği (268,3 milyon dolar) ve buğday unu (4 milyon dolar) oldu. 2019 yılında göre 2020 yılında buğday ithalatı %7,2, buğday kepeği ithalatı %16,1 artarken, buğday unu ithalatı %11,6 azaldı.

Önemli bir dış ticaret hacminin söz konusu olduğu un sektöründe, oldukça yüksek miktarda ithalat yapılmaktadır. 2020 yılı genelinde yapılan 16,1 milyar dolarlık gıda ve tarım ithalatının 2 milyar doları, yani %12,4'ü buğdayda, tek kalem üründe yapılmaktadır.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# YAŞ MEYVE SEKTÖRÜ




2020 YILI 12 AYLIK

**$2.247.273.849**
İHRACAT DOLAR

**$1.951.760.491**
DIŞ TİCARET DENGESİ

**$295.513.358**
İTHALAT DOLAR

2020 YILI 12 AYLIK

| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Mandalina | 792.824 | $392.257.253 | %30,99 |
| Limon | 471.539 | $272.006.091 | %11,58 |
| Kiraz | 104.214 | $252.751.211 | %22,01 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Muz | 373.415 | $169.912.099 | -%6,5 |
| Hurma | 48.653 | $57.284.973 | %31,5 |
| Portakal | 53.104 | $14.395.590 | %39,0 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Yaş Meyve sektöründe 2,2 milyar dolarlık ihracat, 295,5 milyon dolarlık ithalat yapıldı. 2 milyar dolarlık dış ticaret fazlası veren ve ithalatının 7,5 katından fazla ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

2013 yılından günümüze ihracat artan bir trend izlemektedir. Yaş meyve üretiminin doğasından beklendiği üzere, ihracatta mevsimsellik oldukça fazladır. Kasım – Aralık aylarında aylık bazda yüksek ihracat yapılmakta, bahar ve yaz aylarında görece daha düşük aylık ihracat seviyeleri yakalanmaktadır.

2013 yılında bu yana ithalata bakıldığında, 2013 – 2016 yıllarındaki yükseliş trendinin, 2016 sonrasında günümüze kadar uzanan bir düşüş trendine geçtiği görülmektedir. Anılan dönemde kaydedilen aylık bazdaki en yüksek değer, Mart 2017'deki 46,7 milyon dolarlık aylık ithalattır. O tarihten sonra, aynı yüksek seviye bir daha yakalanamamıştır. Bunun yanında, Ağustos 2019'da anılan dönem içerisindeki en düşük aylık ithalat (14,4 milyon dolar) seviyesine inilmiştir.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem mandalina (392,3 milyon dolar), limon (272 milyon dolar) ve kiraz (252,8 milyon dolar) oldu. 2019 yılına kıyasla 2020 yılında mandalina ihracatı %31, limon ihracatı %11,6, kiraz ihracatı %22 arttı.

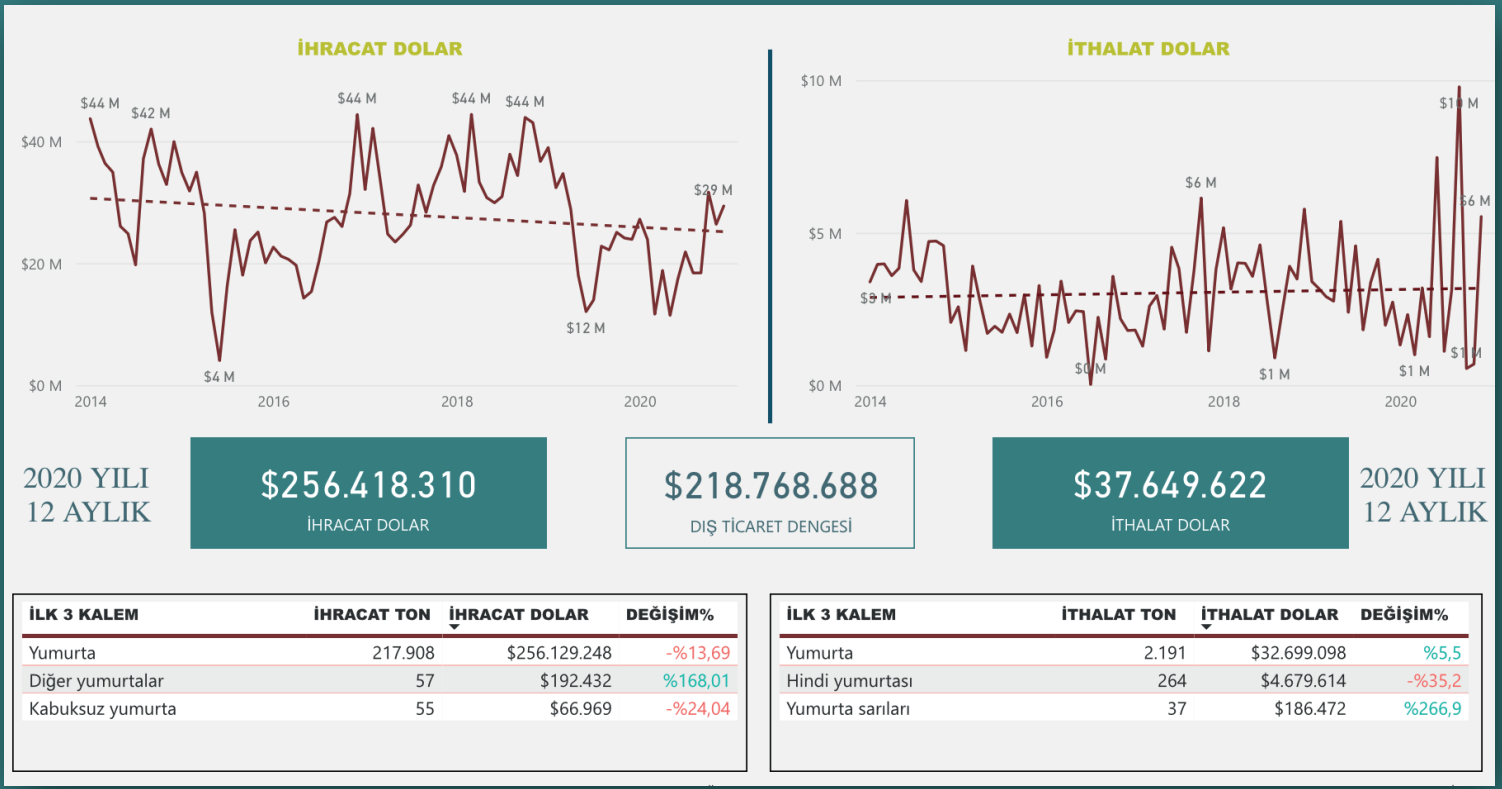
2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem muz (169,9 milyon dolar), hurma (57,3 milyon dolar) ve portakal (14,4 milyon dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında muz ithalatı %6,5 azaldı, hurma ithalatı %31,5, portakal ithalatı %39 arttı.

Genel tabloya bakıldığında Yaş Meyve sektörü, Türkiye'nin en yüksek hacimde ihracat yaptığı sektörler arasında yer aldı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

## 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

# YUMURTA SEKTÖRÜ




| İLK 3 KALEM | İHRACAT TON | İHRACAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Yumurta | 217.908 | $256.129.248 | -%13,69 |
| Diğer yumurtalar | 57 | $192.432 | %168,01 |
| Kabuksuz yumurta | 55 | $66.969 | -%24,04 |

| İLK 3 KALEM | İTHALAT TON | İTHALAT DOLAR | DEĞİŞİM% |
|---|---|---|---|
| Yumurta | 2.191 | $32.699.098 | %5,5 |
| Hindi yumurtası | 264 | $4.679.614 | -%35,2 |
| Yumurta sarıları | 37 | $186.472 | %266,9 |

*Parasal değer olarak en yüksek üç ürün gösterilmiş ve karşılaştırmalar geçen yılın aynı dönemi ile yapılmıştır. 2013 yılına kadar Özel Ticaret Sistemi, 2013 ve sonrası için Genel Ticaret Sistemine göre raporlanmıştır.

2020 yılında Yumurtacılık Sektörü'nde 256,4 milyon dolar ihracat, 37,6 milyon dolar ithalat yapıldı. 218,8 milyon dolarlık dış ticaret fazlası veren, ithalatının 7 katına yakın ihracat yapan sektör, net ihracatçı konumundadır.

İhracat, 2013 yılından bu yana azalan bir trend izlemektedir. Haziran 2015'te, anılan dönem içerisindeki en düşük aylık ihracat değeri (4 milyon dolar) kaydedilmiştir. Bu büyük düşüşün akabinde ihracat bir süre daha uzun dönem ortalamasının altında seyretmiş, daha sonra yükselerek Kasım 2016'da tekrar ortalama seviyelere ulaşmıştır.

2013'ten günümüze, ithalat artan bir trend takip etmiştir. Aylık bazda dalgalanmanın sık yaşandığı ithalatta, Haziran 2020'den itibaren takip eden dönemde çok yüksek aylık değerler, akabinde aylık düşüşler kaydedilmiştir. Mayıs 2020'de 1,6 milyon dolar olan Yumurta sektörü ithalatı, Haziran'da 7,5 milyon dolar, Temmuz'da 1,1 milyon dolar, Ağustos'ta 3,1 milyon dolar, Eylül'de 9,8 milyon dolar, Ekim'de 545 bin dolar, Kasım'da 691 bin dolar, Aralık'ta 5,5 milyon dolar olarak kayda geçmiştir.

2020 yılında en fazla ihraç edilen 3 kalem yumurta (256,1 milyon dolar), diğer yumurta ürünleri (192,4 bin dolar) ve kabuksuz yumurta (67 bin dolar) oldu. 2020 yılında 2019'a göre yumurta ihracatı %13,7, kabuksuz yumurta ihracatı %24 azalırken, diğer yumurta ürünlerinin ihracatı %168 arttı.

2020 yılında en fazla ithal edilen 3 kalem yumurta (32,7 milyon dolar), hindi yumurtası (4,7 milyon dolar) ve yumurta sarıları (186 bin dolar) oldu. 2019 yılına göre 2020 yılında yumurta ithalatı %5,5, yumurta sarıları ithalatı %266,9 artarken, hindi yumurtası ithalatı %35,2 azaldı.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ
DERNEKLERİ FEDERASYONU

# 2020 DIŞ TİCARET VERİLERİ

www.tgdf.org.tr